অধ্যায় ৮ ঃ জয়ন্তী যুগৰ অসমীয়া সাহিত্য

অধ্যায় গাঁথনি

৮.১ উদ্দেশ্য
৮.২ পৰিচয়
৮.৩ জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্যৰ পটভূমি
৮.৪ জয়ন্তী আৰু অসমীয়া সাহিত্য
৮.৫ জয়ন্তী যুগৰ অসমীয়া সাহিত্যৰ বৈশিষ্ট্য তথা বিবিধ ধাৰা
৮.৬ জয়ন্তী যুগৰ প্ৰধান সাহিত্যিকসকল
৮.৭ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ
৮.৮ অধিক জানিবলৈ
৮.৯ অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান (কেৱল ৰূপৰেখা)
৮.১০ আৰ্হি প্ৰশ্ন

৮.১ উদ্দেশ্য

এই অধ্যায়টি অধ্যয়ন কৰি আপুনি—

- অসমীয়া সংবাদ-পত্ৰৰ ইতিহাসত *জয়ন্তী* আলোচনীখনৰ অৱদান তথা গুৰুত্বৰ বিষয়ে জানিব পাৰিব
- সংবাদ-পত্ৰ হৈছে সময়ৰ স্মাৰক। সেয়ে *জয়ন্তী* আলোচনীখনৰ জৰিয়তে সেই সময়ৰ তথা যুগৰ প্ৰেক্ষাপট অনুধাৱন কৰিব পাৰিব
- যুগৰ প্ৰভাৱ সাহিত্যৰ অন্তৰ্নিহিত চালিকা শক্তি। সেয়ে জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্য সৃষ্টিৰ পটভূমিত সম্পৃক্ত হৈ থকা সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক আদি প্ৰভাৱ সম্পৰ্কে জানিব পাৰিব
- জয়ন্তী যুগৰ লেখকসকল তথা সাহিত্যৰাজিৰ বিষয়বস্তু, প্ৰকাশভঙ্গী আদি স্বকীয় বিশেষত্বপূৰ্ণ বৈশিষ্ট্য সম্পৰ্কে প্ৰয়োজনীয় ব্যাখ্যা আগবঢ়াব পাৰিব।
- জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্যই পৰৱৰ্তী আধুনিক অসমীয়া সাহিত্যৰ ‘পছোৱা’ আৰু বিশেষকৈ ‘ৰামধেনু’ যুগৰ সাহিত্যক বিশেষ আয়তন প্ৰদানত আগবঢ়োৱা অৰিহণা সম্পৰ্কেও অধ্যয়ন কৰিব পাৰিব।

৮.২ পৰিচয়

এই অধ্যায়টো স্নাতকোত্তৰ অসমীয়া পাঠ্যক্ৰমৰ দ্বিতীয় ষাণ্মাসিকৰ প্ৰথম পাঠ্যবিষয় ‘অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী’ (অৰুণোদই যুগৰ পৰা যুদ্ধোত্তৰ যুগলৈ)ৰ অষ্টম অধ্যায়। আলোচ্য

অধ্যায়টোত অসমীয়া সাহিত্যৰ ইতিহাসত জাতীয়তাবাদী তথা প্ৰগতিশীল এক দৃষ্টিভঙ্গী, এক নতুন ভাবধাৰাৰ জাগৰণ সূচনা কৰা যুগান্তকাৰী জয়ন্তী যুগৰ বিষয়ে বহলাই আলোচনা কৰা হ'ব। ইয়াৰ আগৰ অধ্যায়কেইটাত আপুনি আধুনিক অসমীয়া সাহিত্যৰ 'অৰুনোদই', 'জোনাকী' আৰু 'আৱাহন' যুগৰ সাহিত্য সম্পৰ্কে অধ্যয়ন কৰিলে। সেই অধ্যায়কেইটাত প্ৰতিটো যুগৰে সাহিত্যৰ পটভূমি, বৈশিষ্ট্য তথা সেই যুগকেইটাৰ সাহিত্যিকসকলৰ সাহিত্য কৃতি সম্পৰ্কে সম্যক ধাৰণা লাভ কৰিলে। সেই অধ্যয়নৰ পৰা আপুনি জানিব পাৰিলে যে প্ৰতিটো যুগেই অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যক ব্যাপ্তি তথা মাত্ৰা প্ৰদান কৰাৰ লগতে চহকী কৰি তোলাত সৰ্বাত্মক ভূমিকা গ্ৰহণ কৰি আছে। প্ৰতিটো যুগৰে আছে এক স্বকীয় সত্তা তথা অস্তিত্ব। এনে প্ৰাসঙ্গিকতাতে প্ৰধানতঃ জাতীয়তাবাদ, সাম্যবাদ, প্ৰগতিশীল এই স্বকীয় সত্তাৰে অসমীয়া সংবাদ-পত্ৰৰ ইতিহাসত এক স্মৰণীয় অধ্যায়ৰে প্ৰকাশ লাভ কৰে *জয়ন্তী* আলোচনী। ১৯৩৮ চনত গুৱাহাটীৰ 'জয়ন্তী আৰ্ট প্ৰেছ'ৰ পৰা পষেকীয়া সচিত্ৰ প্ৰগতিশীল জাতীয়তাবাদী আলোচনী আৰু সংবাদ-পত্ৰ *জয়ন্তী* প্ৰকাশ পায়। ইয়াৰ সম্পাদক আছিল বিহগী কবি ৰঘুনাথ চৌধাৰী আৰু প্ৰতিষ্ঠাপক আছিল কেশৱকান্ত বৰুৱা। কিন্তু তাৰ এবছৰৰ পিছত পষেকীয়া কাকতখন মাহেকীয়া ৰূপতহে প্ৰকাশিত হ'ব ধৰে। *জয়ন্তী*ৰ এই পাঁচ বছৰীয়া জীৱনৰ মাজতে প্ৰায় ডেৰ বছৰ কাল বাদ দি বাকী চাৰে তিনি বছৰ কালৰ সম্পাদক আছিল ৰঘুনাথ চৌধাৰী। ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ সম্পাদিত *জয়ন্তী*ৰ অন্তিম সংখ্যাটো প্ৰকাশ পায় ১৯৪২ চনৰ অক্টোবৰত। ইয়াৰ পাছত এবছৰ কাল *জয়ন্তী*ৰ প্ৰকাশ বন্ধ হৈ থাকে। ১৯৪৩ চনৰ নৱেম্বৰৰ পৰা ৰঘুনাথ চৌধাৰী সম্পাদিত *জয়ন্তী* আলোচনীখন নতুন ৰূপত আত্মপ্ৰকাশ কৰে। ৰোমাণ্টিক আৱেশৰ পৰা অসমীয়া সাহিত্যক মুক্ত কৰি আধুনিক ৰূপলৈ উত্তৰণ কৰাৰ আত্মপ্ৰত্যয় বুকুত বান্ধি এই নতুন ৰূপৰ *জয়ন্তী*ৰ সম্পাদনাৰ দায়িত্ব বহন কৰে কমল নাৰায়ণদেৱ আৰু অন্যতম সম্পাদক প্ৰকাশক চক্ৰেশ্বৰ ভট্টাচাৰ্য্যই।

চল্লিশৰ দশকটোত অসম, ভাৰত তথা বিশ্বৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত সংঘটিত কেতবোৰ ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ ঘটনাই অসমৰ আৰ্থ-সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰখনৰ লগতে সাহিত্য জগতকো প্ৰভাৱান্বিত কৰিছিল। যাৰ ফলশ্ৰুতিত *জয়ন্তী* আলোচনী হৈ পৰিছিল এক প্ৰকাৰৰ চিন্তাৰ মঞ্চ স্বৰূপ। সেয়ে সমসাময়িক এই সমস্যাসমূহৰ স্ফূৰণ ঘটিছিল *জয়ন্তী*ত প্ৰকাশ পোৱা বিভিন্ন সাহিত্যিকৰ ৰচনাৰাজিৰ মাজত। পৰম্পৰাগত ভাব, ভাষা, ছন্দ, অলঙ্কাৰ বিষয়বস্তুৰ পৰিৱৰ্তে সময় আৰু সমাজৰ প্ৰাসঙ্গিক বিষয়বস্তু প্ৰকাশভঙ্গী আদিৰ নতুনত্বৰে জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্যই আধুনিক অসমীয়া সাহিত্যৰ লগতে সমসাময়িক সমাজ জীৱনত এক নতুনত্বৰ আলোড়নৰ সূচনা কৰে। ইয়াত আছিল এক নৈৰাশ্যৰ পৰা প্ৰত্যাশালৈ উত্তৰণ, এক সময়ৰ আহ্বান। ইয়াৰ তীব্ৰ স্ফূলিঙ্গ ঘটিছিল প্ৰধানতঃ কবিতাত। ইয়াৰ উপৰিও গল্প, প্ৰবন্ধ, সমালোচনা সাহিত্যতো তেনে স্ফূলিঙ্গৰ প্ৰভাৱ দেখা যায়। এই অধ্যায়টোৰ অধ্যয়নে আপোনাক এই দিশবোৰৰ লগত পৰিচয় কৰাই দিব।

৮.৩ জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্যৰ পটভূমি

সংবাদ-পত্ৰ হৈছে সময়ৰ স্মাৰক। সংবাদ-পত্ৰৰ মাজেৰে আমি সময়ৰ প্ৰেক্ষাপট অনুধাৱন কৰিব পাৰো। সেয়ে ক'ব পাৰি সমাজ ইতিহাস অধ্যয়নত সংবাদ-পত্ৰই প্ৰভূত সমলৰে আমাক ঐশ্বৰ্যশালী কৰি তোলে। অসমৰ সংবাদ-পত্ৰৰ ইতিহাস আৰম্ভ হয় ঊনবিংশ শতিকাৰ মাজভাগত ১৮৪৬ চনত আমেৰিকান বেপ্টিষ্ট মিছনেৰীসকলে প্ৰকাশ কৰা *অৰুণোদই*ৰ যোগেদি। *অৰুণোদই*ৰ যোগেদি সূচনা হোৱা অসমৰ সংবাদ-পত্ৰৰ ইতিহাসে পৰৱৰ্তী সময়ছোৱাত প্ৰকাশিত বিভিন্নখন কাকত-আলোচনীৰ যোগেদি চহকী স্বৰূপ লাভ কৰে।প্ৰতিখন কাকত-আলোচনীৰে আছে এক স্বকীয় সত্তা তথা অস্তিত্ব। একো একোখন কাকত-আলোচনীৰ যোগেদি অসমীয়া সাহিত্যৰ একোটা যুগৰ নামকৰণ কৰালৈ লক্ষ্য কৰিলেই অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ বিকাশ তথা সমৃদ্ধিত যে কাকত-আলোচনীৰ ভূমিকা সৰ্বাত্মক সেই কথা সহজে অনুমেয় হয়। এক স্বকীয় সত্তাৰে আত্মপ্ৰকাশ কৰা আলোচনীসমূহৰ ভিতৰত অন্যতম হ'ল *জয়ন্তী* আলোচনী। 'জয়ন্তী' শব্দটোৰ আভিধানিক অৰ্থ হৈছে— দুৰ্গা, পাৰ্বতী (শক্তি স্বৰূপা, শক্তি প্ৰদায়িনী, দুৰ্গতি নাশিনী, অসুৰ সংহাৰিনী)। নামটোৰ দৰেই ইয়াৰ জন্মৰো আছে এক তাৎপৰ্যপূৰ্ণ প্ৰেক্ষাপট। ১৯৩৮ চনত *জয়ন্তী* প্ৰকাশৰ আগলৈ অসম, ভাৰত তথা বিশ্বৰ পৰিস্থিতি অভূতপূৰ্ব সলনি হৈছিল। তাৰে ভিতৰত উল্লেখযোগ্য কেইটামান ঘটনা হ'ল— ১৯১৭ চনৰ ৰুছ বিপ্লৱ আৰু তাৰ পৰিণতিত সাম্যবাদী ছোভিয়েট দেশে প্ৰতিষ্ঠা, ১৯২০ চনত ভাৰতীয় কমিউনিষ্ট পাৰ্টিৰ প্ৰতিষ্ঠা, ১৯৩২ চনৰ পৰা মেক্সিম গৰ্কীৰ নেতৃত্বত সমাজতান্ত্ৰিক বাস্তৱতাৰ ভিত্তিত গঢ়ি উঠা সাংস্কৃতিক বিপ্লৱৰ প্ৰভাৱ আৰু ১৯৩৬ চনত প্ৰেমচান্দৰ নেতৃত্বত গঠন হোৱা ভাৰতীয় প্ৰগতি আন্দোলনে ভাৰতৰ বুকুত সাম্যবাদী চিন্তা-চৰ্চাৰ জো�ৱাৰ তুলিছিল। বিশ্বজুৰি সৃষ্টি হোৱা অৰ্থনৈতিক সঙ্কট, দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ সৰ্বগ্ৰাসী উন্মাদনা আৰু স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ ক্ৰমবৰ্ধমান জোৱাৰে অসমৰ শিক্ষিত শ্ৰেণীটোৰ চিন্তন-মননত খলকনি তুলিছিল। বৃটিছ সাম্ৰাজ্যবাদৰ কুটিল ৰাজনীতিৰ ফলস্বৰূপে সৃষ্টি হৈছিল সাম্প্ৰদায়িক সংঘাত। আনহাতে, কেতবোৰ জাতীয় সমস্যাই অসমবাসীক জুৰুলা কৰিছিল। ঘাইকৈ পমুৱা প্ৰব্ৰজনক কেন্দ্ৰ কৰি নানা সংঘাতৰ মুখামুখি হৈছিল অসমীয়া ৰাইজ। জনজাতিসকলৰ মাজত স্বাধিকাৰ আন্দোলনেও ক্ৰমাগত ব্যাপ্তি লাভ কৰিছিল।ইতিমধ্যে বিশ্বৰ পৰিস্থিতিয়েও এক নতুন ৰূপ পৰিগ্ৰহ কৰিছিল। আন্তৰ্জাতিক আৰু জাতীয় পৰিস্থিতিৰ হেঁচাত অসমৰ ৰাজনৈতিক আৰু সামাজিক পৰিৱেশ চঞ্চল তথা অস্থিৰ হৈ পৰিছিল। *জয়ন্তী* আলোচনীত এই সমগ্ৰ ঘটনা-পৰিঘটনাৰে প্ৰতিফলন ঘটিছিল। এই সন্দৰ্ভত যোগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ ভূঞাই লিখিছে যে "অসমৰ ভাষিক সমস্যা তথা অসমীয়া লিপিক লৈ মতানৈক্য, বহিৰাগত আৰু বিদেশীৰ অবাধ প্ৰব্ৰজনেও সেই সময়ছোৱাত অসমীয়া শিক্ষিত শ্ৰেণীক উদ্বিগ্ন কৰি ৰাখিছিল।" ভূঞাৰ মতে একুৰি এটা সমস্যাৰে জুৰুলা অসমত সংঘৱদ্ধ প্ৰচেষ্টাৰ প্ৰয়োজনীয়তা উপলব্ধি কৰিয়েই কেইগৰাকীমান লোকে আলোচনী প্ৰকাশৰ উদ্যোগ লৈছিল। ওপৰোক্ত সমগ্ৰ ঘটনাৰ ফলশ্ৰুতিয়ে অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ সমূহীয়া চেতনাত যি প্ৰতিক্ৰিয়া সৃষ্টি কৰিলে তাৰ প্ৰথম অভিব্যক্তি ঘটিল *জয়ন্তী*ৰ জৰিয়তে। কেশৱকান্ত বৰুৱাৰ পৃষ্ঠপোষকতাত

গুৱাহাটীৰ 'জয়ন্তী আৰ্ট প্ৰেছ'ৰ পৰা ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ সম্পাদনাত ১৯৩৮ চনৰ ২ জানুৱাৰীত প্ৰকাশ পায় 'সচিত্ৰ প্ৰগতিশীল জাতীয়তাবাদী' পযেকীয়া আলোচনী আৰু সংবাদ-পত্ৰ *জয়ন্তী*। কিন্তু তাৰ এবছৰ পিছত আৰম্ভ হোৱা দ্বিতীয় মহাসমৰৰ বাবে দেশত কাগজৰ নাটনি হোৱাত আৰু পটুৱৈৰ পৰা উচিত সঁহাৰি নোপোৱাৰ কাৰণে পঞ্চম বছৰৰ (১৯৪২) পৰা এই পযেকীয়া কাকতখন মাহেকীয়া ৰূপতহে প্ৰকাশিত হ'বলৈ ধৰে। এই নতুন ৰূপেও কাকতখন ৰক্ষা কৰিব নোৱাৰিলে। কিয়নো স্বত্বাধিকাৰী কেশৱকান্ত বৰুৱাৰ এই আলোচনী ব্যৱসায়ত লোকচানৰ পৰিমাণ বাঢ়ি গৈছিল। অৱশেষত, পঞ্চম বছৰ সপ্তম সংখ্যা প্ৰকাশ পোৱাৰ পাছত (অক্টোবৰ, ১৯৪২) *জয়ন্তী* বন্ধ হৈ যায়। *জয়ন্তী*ৰ এই পাঁচ বছৰীয়া জীৱনৰ মাজতে প্ৰায় ডেৰ বছৰ কাল (১৮ আগষ্ট, ১৯৩৯ৰ পৰা ৩১ ডিচেম্বৰ, ১৯৪০ লৈকে) পঞ্চদশ সংখ্যাৰ পৰা *জয়ন্তী*ৰ সম্পাদনাৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰিছিল গিৰীশ চন্দ্ৰ বৰুৱাই। বাকী চাৰে তিনি বছৰ কালৰ সম্পাদক আছিল ৰঘুনাথ চৌধাৰী। ৰঘুনাথ চৌধাৰী সম্পাদিত *জয়ন্তী*ৰ অন্তিম সংখ্যাটো প্ৰকাশ পায় ১৯৪২ চনৰ অক্টোবৰত (কাতি, ১৮৬৪ শক)। ইয়াৰ পাছত এবছৰ কাল *জয়ন্তী*ৰ প্ৰকাশ বন্ধ হৈ থাকে। কমলনাৰায়ণ দেৱ আৰু চক্ৰেশ্বৰ ভট্টাচাৰ্য্যৰ যুটীয়া সম্পাদনাত *জয়ন্তী*ৰ ষষ্ঠ বছৰৰ (প্ৰগতিশীল জয়ন্তী প্ৰথম বছৰৰ) প্ৰকাশ আৰম্ভ হয় ১৯৪৩ চনৰ নৱেম্বৰৰ (আঘোণ, ১৮৬৫ শক) পৰা। ৰঘুনাথ চৌধাৰী সম্পাদিত *জয়ন্তী*প্ৰথমতে আছিল 'সচিত্ৰ পযেকীয়া আলোচনী', পঞ্চম বছৰৰ প্ৰথম-দ্বিতীয় যুক্ত সংখ্যাৰ পৰা হ'ল 'মাহেকীয়া আলোচনী' আৰু ষষ্ঠ বছৰ প্ৰথম সংখ্যাৰ পৰা নতুন সম্পাদকৰ তত্ত্বাৱধানত ই হৈ পৰিল 'চৰৈৱেতি চৰৈৱেতি' মূলমন্ত্ৰ লৈ প্ৰকাশ পোৱা 'সাহিত্য-সংস্কৃতিমূলক' মাহেকীয়া আলোচনী।

পযেকীয়া *জয়ন্তী*ৰ ২৩×১৭.৫ বৰ্গ ছেঃমিঃ জোখৰ বেটুপাতৰ ওপৰৰ পিনে ৮ ছেঃমিঃ ঠাইত জে. বৰুৱাই অঙ্কন কৰা চিত্ৰ ঃ উমানন্দ টিলাৰ সৈতে ব্ৰহ্মপুত্ৰ, দূৰৈত সূৰ্য্যোদয়, ইপাৰত ম'হৰ শিঙা বজোৱা কিশোৰ আৰু গোটেই দৃশ্যৰ ওপৰত ডাঙৰ হৰফত আলোচনীখনৰ নাম 'জয়ন্তী' অঙ্কিত। তলৰ পিনে, বেটুপাতৰ বাকী অংশত ছপোৱা হৈছে— 'কাকতৰ জান জাননী', অৰ্থাৎ বিজ্ঞাপন। 'জাননী' নাথাকিলে সেই ঠাই দখল কৰে মহৎ গ্ৰন্থ (যেনে— *নামঘোষা*) বা মহৎ লোকৰ বাণীয়ে। কেতিয়াবা তাত মহৎ লোকৰ ছবিও ছপোৱা হয় (যেনে— ৫ম বছৰৰ ৭ম সংখ্যাত— কাতি, ১৮৬৪, মহাত্মা গান্ধীৰ ছবি ছপোৱা হৈছে।) প্ৰগতিশীল *জয়ন্তী*ৰো প্ৰথম ছটা সংখ্যাৰ (৬ষ্ঠ বছৰ, ৬ষ্ঠ সংখ্যালৈ) বেটুপাতত সামান্য পৰিৱৰ্তন কৰি উক্ত ছবি অৰ্থাৎ পযেকীয়া *জয়ন্তী*ৰ বেটুপাতৰ চিত্ৰটিকে ছপোৱা হৈছিল। বেটুপাতত বিজ্ঞাপনো ছপোৱা হৈছিল। কিন্তু সপ্তম-অষ্টম যুক্ত সংখ্যাটোৰ পৰা বেটুপাতত দেখা যায় ৩/২/৪৪ তাৰিখে শিল্পী 'ইন্দ্ৰ'ই আঁকা পূৰ্ণ পৃষ্ঠাজোৱা মন আকৰ্ষণ কৰা চিত্ৰ ঃ হাতত প্ৰজ্বলিত বন্তি আৰু ত্ৰিৰঙ্গ পতাকা লৈ এহাল দম্পতী আগুৱাই গৈছে ঘাঁহ-শিলেৰে ভৰা পথেৰে। দ্বি-বস্ত্ৰা নাৰীৰ প্ৰসাৰিত বাঁও হাতত প্ৰজ্বলিত বন্তি, সোঁহাত গিৰীয়েকৰ কঁকালত। পুৰুষজনৰ হাতত আছে ভাৰতৰ যঁতৰ অঙ্কিত জাতীয় পতাকা। ওপৰৰ পিনে সোঁ চুকত কাকতখনৰ নামাঙ্কিত হৈছে।

বেটুপাতৰ এই প্ৰতীকী চিত্ৰই জ্ঞানৰ আলোকেৰে উদ্ভাসিত হৈ দেশবাসীয়ে প্ৰগতি পথত খোজ দিয়াৰ সপোনকে প্ৰকাশ কৰিছে। যঁতৰৰ অঙ্কিত পতাকাই ইতিমধ্যে চলি থকা দেশৰ

স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ প্ৰতি জয়ন্তীৰ সমৰ্থনৰ কথাকে সুঁৱৰিছে। উল্লেখযোগ্য যে *জয়ন্তী*ৰ পৰৱৰ্তী সকলোবোৰ সংখ্যাৰ বেটুপাতত এই চিত্ৰ ছপোৱা হৈছিল।

"সময়ৰ লেখেৰে প্ৰগতিশীল *জয়ন্তী* নৱেম্বৰ, ১৯৪৩ৰ পৰা এপ্ৰিল, ১৯৪৬লৈ এই দুই বছৰ পাঁচ মাহ কাল জীয়াই আছিল। সংখ্যাৰ হিচাপত মুঠ ২৯টা সংখ্যা ওলাব লাগিছিল, কিন্তু ওলাইছিল মাত্ৰ ১৬টা সংখ্যাহে। ষষ্ঠ বছৰ (১৯৪৩-৪৪) অৰ্থাৎ প্ৰগতিশীল ৰূপৰ প্ৰথম বছৰত প্ৰকাশ পাইছিল মুঠ ১০টা সংখ্যা এই বছৰত দুটা যুক্ত সংখ্যা ওলায় ঃ ৭ম +৮ম আৰু ১০ম +১১শ। কিন্তু, প্ৰধানতঃ মহাযুদ্ধই সৃষ্টি কৰা কাগজৰ অনাটনৰ বাবে ৭ম বছৰত (প্ৰগতিশীল ৰূপত দ্বিতীয় বছৰত) *জয়ন্তী* প্ৰকাশ তেনেই অনিয়মীয়া হৈ পৰে। ১৯৪৫ চনটোত প্ৰকাশ পায় মাত্ৰ তিনিটা সংখ্যা। সেইদৰে ১৯৪৬ চনতো (এপ্ৰিললৈকে) মুঠ তিনিটা সংখ্যা প্ৰকাশ পোৱাৰ পাছত হঠাতে সম্পাদক কমলনাৰায়ণ দেৱৰ মৃত্যু হোৱাত ইয়াৰ প্ৰকাশ একেবাৰে বন্ধ হৈ যায়। কমলনাৰায়ণ দেৱৰ মৃত্যুৰ পাছত চক্ৰেশ্বৰ ভট্টাচাৰ্য্যই আলোচনীখন বৰ্তাই ৰাখিবলৈ চেষ্টা চলায় যদিও তেওঁ সফল নহ'ল।"[৪] ৰঘুনাথ চৌধাৰী সম্পাদিত পষেকীয়া জয়ন্তীৰ নিময়ীয়া লেখক শুক্লেশ্বৰ বৰাৰ সম্পাদনাত স্বাধীনোত্তৰ কালত, ১৯৫২ চনৰ অক্টোবৰৰ (কাতি, ১৮৭৪ শক) পৰা মাহেকীয়া জয়ন্তী পুনৰ প্ৰকাশ আৰম্ভ হয়। কিন্তু ই আগৰ গৰিমা অক্ষুণ্ণ ৰাখিবলৈ সক্ষম নহ'ল।

জয়ন্তীৰ সংঘাতপূৰ্ণ জীৱন কালত পাঁচজন সম্পাদকৰ দ্বাৰা ই সম্পাদিত হয়। কিন্তু অসমীয়া সাহিত্যত 'যুগ' সৃষ্টিৰ কৃতিত্ব কেৱল দুগৰাকী সম্পাদকৰ— কমলনাৰায়ণ দেৱ আৰু চক্ৰেশ্বৰ ভট্টাচাৰ্য্যৰ। কিয়নো, সময়ৰ আহ্বানৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি এই দুগৰাকী সম্পাদকে অলীক কল্পনাৰ মায়াজাল গুঁঠা ৰোমাণ্টিকতাৰ বিৰোধিতা কৰি অসমীয়া সাহিত্য ক্ষেত্ৰলৈ প্ৰথমবাৰৰ বাবে প্ৰগতিশীল আৰু বাস্তৱতাৰ ঢল আনে। ফলত অসমীয়া সাহিত্যত ৰোমাণ্টিক যুগৰ অন্ত পৰে, আৰম্ভ হয় প্ৰগতিশীল সাম্যবাদী সাহিত্যৰ যুগ। লগতে *জয়ন্তী*য়ে এক শক্তিশালী প্ৰগতিশীল সাম্যবাদী সাহিত্যিক গোষ্ঠীৰো সৃষ্টি কৰে। *জয়ন্তী*ৰ পদাঙ্ক অনুসৰণ কৰি হেম বৰুৱাই ১৯৪৮-৪৯ *পছোৱা* 'জয়ন্তী'ৰ ভূমিকা আছিল ব্যতিক্ৰম। *জয়ন্তী*ৰ প্ৰথম সম্পাদক ৰঘুনাথ চৌধাৰীয়ে সম্পাদনাৰ উপৰিও সমান্তৰালভাৱে নিজৰ ঘৰত বৈঠকী কৰি ন-পুৰণি লেখকসকলক সাহিত্য সৃষ্টিৰ বাবে প্ৰদান কৰা অনুপ্ৰেৰণাৰ ফলশ্ৰুতিত সৃষ্টি হৈছিল 'প্ৰগতি সমিতি' নামৰ এটি সংস্থা। প্ৰফুল্ল দত্ত গোস্বামীয়ে সেই বৈঠকীৰ স্মৰণত উল্লেখ কৰি গৈছে। ইয়াৰ পৰা সহজে অনুমান কৰিব পাৰি সম্পাদক চৌধাৰীৰ অসমৰ ভাষা-সাহিত্য-সমাজৰ প্ৰতি থকা সচেতনশীলতা আৰু গভীৰ দায়িত্ব তথা কৰ্তব্যবোধ। জয়ন্তীলৈ সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাই আগবঢ়োৱা আশীৰ্বাদ এই প্ৰসঙ্গত প্ৰণিধানযোগ্য— "ইশ্বৰে জয়ন্তীৰ কুশল কৰক। সুযোগ্য কবি সাহিত্যিক চৌধাৰীৰ হাতত সি দীৰ্ঘায়ু হৈ, তাৰ যহ অসমৰ চৌপাশে বিয়পি পৰক। আৰু যেন তাৰ গ্ৰাহক-পাঠকসকলকো তাৰ বৰঙণি ফেৰা সোনকালে কাকতৰ গৰাকীলৈ পঠিয়াই দিবলৈ সুমতি দিয়ক।" *জয়ন্তী* আলোচনীৰ দীৰ্ঘস্থায়িত্বৰ লগতে অসমত প্ৰসাৰতা লাভ কৰি এক জাগৰণ আনিব পাৰে সেয়া যেন বেজবৰুৱাৰ লগতে সমগ্ৰ অসমবাসীৰ কাম্য আছিল। অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ জগতলৈ

নতুন চিন্তা আৰু সম্পৰীক্ষাৰ ঢল বোৱাই অনাটো *জয়ন্তী*ৰ অন্যতম লক্ষ্য আছিল। *জয়ন্তী*য়ে আবেগিক ভাবোচ্ছ্বাসক প্রশ্রয় দিয়া নাছিল, বৰং নির্মোহভাৱেই সমসাময়িক জাতীয় তথা আন্তর্জাতিক ঘটনা প্রবাহৰ মূল্যায়ন কৰিবলৈ যত্ন কৰিছিল। ১৯৩৮ চনৰ ২ জানুৱাৰীত প্রকাশিত *জয়ন্তী*ৰ প্রথমটো সংখ্যাতে সম্পাদকে কাকতখনৰ দৃষ্টিভঙ্গী পৰিষ্কাৰ কৰি দি সম্পাদকীয় শৰাইত এনেদৰে কৈছিল— "*জয়ন্তী*য়ে কোনো দল-সম্প্রদায়ৰ বা ব্যক্তি-বিশেষৰ আলধৰী হ'ব নোখোজে, খোজে ন্যায়, সত্যৰ আদর্শ লৈ প্রগতিৰ বার্তাবাহিকা হ'বলৈ; অসমৰ এই সন্ধিক্ষণত ক্ষুদ্রস্বার্থ বা আত্মম্ভৰিতাৰ উপসর্গ লৈ, কিম্বা সামান্য অবিবেচনা বা উতনুৱা স্বভাৱৰ প্রশ্রয় লৈ আমাৰ মাজত যথেষ্ট ভেদনীতিৰ বৰবিহ প্রয়োগ কৰা হৈছে, এই বিহ জাৰি সমাজক ৰোগমুক্ত কৰাহে একান্ত আৱশ্যক।"

অসমৰ প্রতিটো জটিল ৰাজনৈতিক সমস্যা সমাধানৰ অর্থে অনুকূল জনমত সৃষ্টি কৰাটো *জয়ন্তী*ৰ ঘোষিত লক্ষ্য আছিল। কোৱা বাহুল্য যে, *জয়ন্তী*য়ে অসমীয়া সমাজৰ বৈষয়িক উন্নয়নৰ দিশটোৰ প্রতি আৱম্ভণিৰে পৰা গুৰুত্ব দিছিল। কোনো এক জাতিৰ সাংস্কৃতিক বিকাশৰ লগতে যে বৈষয়িক শ্রীবৃদ্ধি অর্থাৎ অর্থনৈতিক স্বনির্ভৰশীলতাৰ প্রশ্নটো নিবিড়ভাৱে জড়িত সেই কথা *জয়ন্তী*য়ে সততে মনত ৰাখিছিল। অসমৰ কৃষি সমস্যা, বেহা-বেপাৰ তথা পুঁজিৰ সমস্যা লৈ *জয়ন্তী*ত নিয়মিতআলোচনা হৈছিল। স্থানীয় সমস্যাৰ প্রতি এনে মনোযোগৰ বাবেই *জয়ন্তী*য়ে ৰাজনীতিক একেবাৰে এলাগী বুলি ভাবিব পৰা নাছিল। এনে সচেতনতাই *জয়ন্তী*ৰ সাহিত্য ৰচনাকো ধীৰে ধীৰে এক স্বতন্ত্র পৰিচয় দান কৰিবলৈ ধৰিছিল। অসমৰ পমুৱা প্রব্রজনক কেন্দ্র কৰি তেতিয়া উত্তেজনাপূর্ণ পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি হৈছিল। সম্পাদকীয় স্তম্ভত তাৰ ইঙ্গিত আছে—

"বহুতে চেঞ্চাছ ৰিপর্ট চাই আৰু অসমলৈ বিদেশীৰ সমাগমৰ সোঁত দেখি বিস্ময় মানিছে আৰু আতঙ্কিত হৈছে।... এনে নহয় বৰং আমাৰ পমুৱাসকলকো আমাৰ নিজৰ কৰি লৈ এটা বিৰাট জাতি ৰূপে মূৰ দাঙি উঠিব পাৰিম... ভাৰতৰ এক প্রান্তত পর্ব্বত-অৰণ্যানিৰে আগুৰি থকা জনবিৰল অসমলৈ বাহিৰৰ পৰা প্রবল জনস্রোত ইতিপূর্ব্বৰ পৰা এইদৰে বৈ আছে, ই আজিৰ কথা নহয়; 'চেঞ্চাছ' লোৱা প্রথা থকাহেঁতেন বুৰঞ্জীয়ে এই সত্য প্রমাণ কৰি দেখুৱালেহেঁতেন।"

সম্পাদকে সকীয়াই দিছিল এইবুলি যে বর্তমানৰ তীব্র পৰিৱর্তনৰ যুগত অসমীয়া জাতিৰো সন্ধিক্ষণ উপস্থিত হৈছে আৰু এই সন্ধিক্ষণত কোনো অসমীয়াই তেওঁৰ দেশ আৰু জাতিৰ প্রতি কর্তব্য পাহৰা উচিত নহয়। *জয়ন্তী*য়ে পমুৱাৰ পৰা ৰক্ষা কৰচ হিচাপে লাইন প্রথা অব্যাহত ৰখাৰ পক্ষেই থিয় দিছিল। কিন্তু সম্পাদকীয় স্তম্ভত কোৱা হৈছিল যে "লাইন প্রথা অব্যাহত ৰাখিবলৈ কংগ্রেছৰ তৰফৰ পৰা আৱশ্যকীয় প্রমাণাদি দর্শোৱা উচিত হ'ব— এনেই টেঁটু ফালি চিঞৰিলে বা কাকতত তীব্র উত্তেজনামূলক প্রবন্ধ লিখিলেই লাইন ৰক্ষা নহ'ব।"

বৃটিছাধীন অসমত যেতিয়া ছাদুল্লাৰ ঠাইত বৰদলৈৰ নেতৃত্বত মন্ত্রীসভা গঠিত হ'ল, সেই মন্ত্রীসভাৰ প্রতিও সম্পাদকে সময়োচিত সকীয়নি দিবলৈ দ্বিধাবোধ কৰা নাই—

"ক্ষমতা নোপোৱালৈকে কংগ্রেছৰ কাম অপেক্ষাকৃতভাৱে উজু আছিল— কাৰণ কংগ্রেছৰ মূৰত তেতিয়া শাসকৰ দায়িত্ব পৰা নাছিল। বর্জন, অসহযোগ আদি ধ্বংসমূলক কামত কংগ্রেছে

পীড়িত আৰু বিৰক্ত জনসাধাৰণৰ মন সহজে আকর্ষণ কৰিব পাৰিছিল; কিন্তু শাসক আৰু সংগঠনত কংগ্রেছ প্রবৃত্ত হোৱা মাত্রকে তাৰ দায়িত্ব ভালেমান গুণে বাঢ়ি গ'ল। সেই দায়িত্ব শুৱলাকৈ ল'ব নোৱাৰিলে বিৰক্ত জনসাধাৰণে কংগ্রেছক কেতিয়াও শ্রদ্ধা কৰিব নোৱাৰে; প্রজাৰ বিৰক্ত বাঢ়িহে যাব আৰু বৃটিছৰ দায়িত্ববিহীন শাসন পদ্ধতি ধ্বংস কৰিবলৈ কংগ্রেছে ৰাইজৰ মাজত যি জুই জ্বলাইছিল সেই জুইৰে ৰাইজে কংগ্রেছকেই ধ্বংস কৰিব। 'বালীলৈ যি পাট শৰ সুগ্রীবলৈয়ো সেই পাট শৰ' বুলি কথাতেই কয়।"

জয়ন্তী কোনো সম্প্রদায়ৰ মুখপাত্র হ'ব খোজা নাছিল। সেয়ে *জয়ন্তী*য়ে মুছলিম লীগৰ ভেদবাদী ৰাজনীতিৰ প্রতিবাদ কৰিছিল মুকলিভাৰে। মুছলিম লীগৰ নাছিল কোনো অর্থনৈতিক কার্যসূচী। সেয়েহে তেওঁলোকৰ সাধাৰণ মুছলমানক আগবঢ়াই নিয়াৰ পৰিকল্পনাও নাছিল। সম্পাদকীয় স্তম্ভত বৰ সুন্দৰকৈ সেই বিষয়ে বিশ্লেষণ কৰা হৈছে।

মুছলিম লীগৰ ভেদবাদী নীতি আৰু বৃটিছৰ কুটিল ৰাজনীতিৰ সঙ্গমস্থলীৰ সন্ধেদ *জয়ন্তী*য়ে যিদৰে আৰিষ্কাৰ কৰিছে, তেনেদৰে আন্তর্জাতিক ক্ষেত্রত ফেচীবাদী শক্তিৰ উত্থান আৰু পৰিণতিৰ ৰূপৰেখাও *জয়ন্তী*য়ে সঠিকভাৱেই অঙ্কন কৰিব পাৰিছিল। *জয়ন্তী*ত এনে বহু ৰচনা প্রকাশ পাইছে, যি কেৱল *জয়ন্তী*ৰ ঐতিহ্য মাথোঁ নহয়, অসমৰ বৌদ্ধিক ইতিহাসৰো গৌৰৱোজ্জ্বল অধ্যায় বুলি অভিহিত কৰিব পাৰি। *জয়ন্তী* প্রকাশৰ আগডোখৰত সমগ্র বিশ্বতে অভূতপূর্ব পৰিস্থিতিৰ উদ্ভৱ হৈছিল। জার্মানীৰ শাসনভাৰ হিটলাৰৰ হাতলৈ যোৱাৰ পিছত, হিটলাৰে তেওঁৰ আগ্রাসী শক্তি সমগ্র বিশ্বতে খটুৱাবলৈ যত্ন কৰিছিল। আনহাতে, ইটালীতো মুছোলিনীয়ে একেই ক্ষমতা প্রয়োগ কৰি লিখিছে যে ধনী ৰাষ্ট্রসমূহৰ প্রধান শত্রু হৈছে সাম্যবাদ, সেয়ে ফেচীবাদী কায়দাৰে এই দেশসমূহে পৃথিৱীলৈ অশান্তি নমাই আনিব খোজে যাতে, সাম্যবাদৰ প্রভাৱ বিস্তাৰ লাভ কৰিব নোৱাৰে। ইন্দিবৰ গগৈয়ে প্রবন্ধৰ যোগেদি সেই বিষয়টো দাঙি ধৰিছে। হিটলাৰৰ ফেচীবাদী ভূমিকাৰ লগত বৃটিছৰ সম্পর্কৰ আঁতডাল বৰ সুন্দৰভাৱে গগৈয়ে একোটা প্রবন্ধৰ মাজেৰে অৱলোকন কৰিছে। এনে প্রসঙ্গতে জিতেন্দ্রনাথ দাসৰ 'ফেচীজিমৰ স্বৰূপ' প্রবন্ধটো উল্লেখযোগ্য। যোগেন্দ্র নাৰায়ণ চৌধুৰী ৰচিত 'জার্মানীত য়িহুদীৰ উৎপীড়ন'। 'হিটলাৰ আৰু ভৱিষ্যৎ জার্মানী', 'জার্মানী আর্য্যত্ব', 'ব্রিটেইন ইটালী'ৰ সন্ধি শীর্ষক প্রবন্ধ উল্লেখযোগ্য। এনে প্রবন্ধৰ মাজেৰে সমসাময়িক বিশ্বৰ ৰাজনৈতিক সমস্যাই *জয়ন্তী*ৰ পাতত প্রকাশ লাভ কৰিছে।

*জয়ন্তী*ৰ সাম্রাজ্যবাদ, ফেচীবাদবিৰোধী স্থিতিয়ে যিদৰে আমাক আকর্ষণ কৰে সেইদৰে ধর্ম, বিজ্ঞান, সাম্প্রদায়িকতা, কুসংস্কাৰ কুপ্রথা আদিৰ বিষয়েও প্রকাশ কৰা সময়োচিত যুক্তিনিষ্ঠ ৰচনা আৰু মতামতেও আমাক আকর্ষণ কৰে। নৰেন্দ্র নাথ শর্মাৰ 'চভীয়েট ৰুছীয়া' প্রবন্ধত সাম্যবাদৰ গুণ-গৰিমা প্রকাশ কৰাৰ লগতে ধর্মৰ নামত প্রচলিত নানা ব্যাভিচাৰ আৰু অপকর্মই কেনেদৰে উন্নতিৰ পথত প্রতিবন্ধকতাৰ সৃষ্টি কৰে সেই বিষয়ে উল্লেখ কৰিছে। ৰবীন্দ্রনাথ নবীচে এই বিষয়টো ভাৰতীয় পটভূমিত বিচাৰ কৰি যুক্তিযুক্ততাৰে আলোচনা আগবঢ়াইছে। জমিৰুদ্দিন আহমেদ ৰচিত 'ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্রাম আৰু সাম্প্রদায়িক সমস্যা' প্রবন্ধত অতি সূক্ষ্ম বিচাৰ-বিশ্লেষণেৰে ভাৰতৰ সাম্প্রদায়িক সমস্যাৰ উদ্ভৱ আৰু বৃটিছসকলৰ কূটনীতিৰ বিষয়ে ফঁহিয়াই

চোৱাৰ যত্ন কৰা হৈছে। লেখকে মুছলমান শাসনৰ যুগলৈও উভতি গৈ বিষয়টো জুকিয়াই চাইছে। স্বাধীনতা আন্দোলনৰ প্ৰেক্ষাপটত লেখকৰ মতামত নিঃসন্দেহে গুৰুত্বপূৰ্ণ বিবেচিত হ'ব। লেখকে নিশ্চিত আছিল যে হিন্দু মুছলমানৰ যৌথ শক্তিৰে বিদেশী শক্তিক পৰাভূত কৰি আঁতৰ কৰিব নোৱাৰিলে সাম্প্ৰদায়িকতাকো বিসৰ্জন দিয়া সম্ভৱ নহয়। 'অসাম্প্ৰদায়িক অসম' প্ৰবন্ধত তেওঁ অসমলৈ মুছলমানসকলৰ আগমন আৰু হিন্দু-মুছলমানৰ সম্প্ৰীতিৰ ঐতিহ্যৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিছে। তেওঁ আন আন লেখকসকললৈও আহ্বান জনাইছে— "যি সাহিত্যই আমাৰ জাতি গঠনত সহায় কৰিব পাৰে, ক্ষুদ্ৰ স্বাৰ্থযুক্ত সাম্প্ৰদায়িকতাৰ গণ্ডি ভাঙি সমুদায় জাতিটোক উন্নতি পথত আগুৱাই নিব পাৰে, পু�ৰণি অসমৰ দৰে একতাবদ্ধ কৰিব পাৰে, তেনে সাহিত্যহে যেন তেওঁলোকৰ লিখনিৰ পৰা জিলিকি উঠে।"

সাম্প্ৰদায়িকতাৰ বিৰুদ্ধে স্বচ্ছ ভূমিকা লোৱা *জয়ন্তী*য়ে স্বাভাৱিকতে বিজ্ঞানৰ অগ্ৰগতিক আদৰণি জনাইছিল। বৈজ্ঞানিক আৱিষ্কাৰসমূহে কিদৰে আমাৰ সভ্যতাক ত্বৰান্বিত কৰিছে *জয়ন্তী*য়ে তাৰ লেখ দিছে। কিন্তু বিজ্ঞানৰ ফল সাধাৰণ মানুহে ভোগ কৰিব পাৰিছেনে? বিজ্ঞানক কুক্ষিগত কৰি ৰাখিছে পুঁজিপতি শ্ৰেণীটোৱে যাৰ পৰিণতিত বিজ্ঞান নিয়োজিত হৈছে এই শ্ৰেণীটোৰ বিষময় স্বাৰ্থত। *জয়ন্তী*ত সদানন্দ দাসে তাৰ এক বিশ্লেষণ তুলি ধৰিছে 'আধুনিক সমাজ আৰু ব্যক্তি' প্ৰবন্ধত। তেওঁ 'বিপ্লৱ' নামৰ আন এক প্ৰবন্ধত 'পুঁজিতন্ত্ৰ' বা 'Capitalism'ৰ বিষাত্মক দিশবোৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিছে। কার্ল মার্ক্সৰ চিন্তাধাৰাই সূক্ষ্ম সমাজতন্ত্ৰৰ আদৰ্শৰে মানৱৰ সামাজিক জীৱনলৈ এক অভিনৱ বিপ্লৱ আনিছে। গোবিন্দৰাম দাসে প্ৰাচীন ৰীতি-নীতি তথা কু-প্ৰথা আদিৰ গ্ৰহণ আৰু বৰ্জনৰ দিশটো বৰ সুন্দৰকৈ ফহিয়াই চাইছে তেওঁৰ 'নৈতিক বলৰ প্ৰগতি' প্ৰবন্ধত। তেওঁ প্ৰবন্ধটোত উল্লেখ কৰিছে—

"মানুহক মানুহ হিচাপে গণ্য কৰিলেই অনেক কু-প্ৰথা ৰহিত হোৱাটো সম্ভৱ। তেনে কৰিব গ'লেই সমাজগত, জাতিগত, বংশগত, শ্ৰেণীগত, শ্ৰেষ্ঠত্ব বিসৰ্জন দিব লাগিব।চন্দ্ৰ বৰুৱাৰ প্ৰবন্ধটোত তাৰ উল্লেখ পোৱা যায়।"

জয়ন্তী সমসাময়িক অসমীয়া সাহিত্যৰ ধাৰা, অসমীয়া সাহিত্যৰ প্ৰসঙ্গ, ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ আলোচনাৰ উপৰিও কবিতা, গল্পৰ লগতে বুৰঞ্জী, সাহিত্যও আছিল *জয়ন্তী*ৰ এক সমৃদ্ধ বৈশিষ্ট্য। *জয়ন্তী*ৰ সম্পাদকীয়ত সাহিত্যৰথী লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা আৰু চন্দ্ৰকুমাৰ আগৰৱালাৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধা নিবেদন কৰা হৈছে— "লক্ষ্মীনাথ আছিল অসমীয়া সাহিত্যৰ অপ্ৰতিদ্বন্দ্বী অধিনায়ক আৰু চন্দ্ৰকুমাৰৰ কবিতা আছিল ভাবে গঢ়া অসমীয়া।""সাহিত্য সমস্যা' শীৰ্ষক প্ৰবন্ধত সুৰেন্দ্ৰ মোহন দাসে সাহিত্যৰ লগত বাস্তৱৰ অনিবাৰ্য সম্পৰ্ক অৱলোকন কৰি লিখিছে— "মানৱ সমাজত আজি বহুতো সমস্যাৰ উদ্ভৱ হৈছে।ৰাষ্ট্ৰ সমস্যা, বনুৱা সমস্যা, অৰ্থ সমস্যা, নাৰী সমস্যা, সমাজ সমস্যা, বিবাহ সমস্যা ইত্যাদি।এই সমস্যাবোৰে আমাক চঞ্চল কৰিছে।এই সকলো সমস্যাই সাহিত্যত বস্তুতন্ত্ৰতা নামে অভিহিত হৈছে। সমস্যাৰ সাহিত্য বস্তুতন্ত্ৰতাৰে অঙ্গ, কাৰণ আমাৰ সমস্যাবোৰ বাস্তৱ আৰু জীৱন্ত। আজিৰ বাস্তৱতাৰ সাহিত্য অৰ্থে বিশেষকৈ সমস্যাৰ সাহিত্য বুলিয়ে বুজিব লাগিব। কাৰণ বস্তুতন্ত্ৰ-সাহিত্যত আৰ্থিক, নৈতিক, সামাজিক, ৰাজনৈতিক আদি

সমস্যাৰ আলোচনা হয়।" তেওঁ বাস্তৱমুখী আধুনিক সাহিত্যৰ পৃষ্ঠপোষকতা কৰিছে। ৰায়হান শ্বাহ নামৰ লেখক গৰাকীয়ে আধুনিকতাৰ নামত অপসংস্কৃতিৰ আমদানিক লৈ নিজৰ মত এনেদৰে ব্যক্ত কৰিছে— "প্ৰতিভাৰ নামত, ব্যক্তিত্বৰ নামত, বাস্তৱবাদৰ নামত, আধুনিক সাহিত্যত যি অপৰূপ বস্তুৰ আমদানি চলিব লাগিছে সি হৈছে ৰুচিৰ লগত ব্যাভিচাৰ মাথোন।এই ৰুচিৰ বিকাৰেই হৈছে বৰ্তমানৰ সাহিত্য সৌষ্ঠৱপূৰ্ণ কৰাত সকলোতকৈ ডাঙৰ অন্তৰায়। অৱশ্যে অসমীয়া সাহিত্যত বাস্তৱবাদে এতিয়াও তেনে দুৰন্ত ৰূপে দেখা দিয়াহি নাই... বাস্তৱবাদ প্ৰকৃততে কোনো ঘৃণ্য বস্তু নহয় কিন্তু তাৰ অপব্যৱহাৰে চিৰকাল সাহিত্যৰ স্বাস্থ্য নষ্ট কৰি আহিছে। মাখন প্ৰসাদ দুৱৰাই সাহিত্যৰ ভূমিকা বিৱৰি লিখিছে, "সাহিত্য জাতীয় সম্পদ। জাতীয় উন্নতি অধোগতিৰ লগত সাহিত্যৰ উন্নতি অধোগতি জড়িত।" হৰেন্দ্ৰনাথ বৰুৱাই সাহিত্যিকৰ দায়িত্ববোধৰ কথাকে সোঁৱৰাই দিছে, "অহিতকৰ নহ'লেও সমাজৰ বিশেষ হিতকৰ নোহোৱা দুটা নতুন মনস্তাত্ত্বিক মতবাদ প্ৰকাশ কৰাতকৈ যেন আমাৰ লিখকসকলৰ লিখনিত ৰূপায়িত হৈ উঠে— "আমাৰ অগণিত নৰ-নাৰীৰ দৈন্য-দুৰ্ভিক্ষ, অত্যাচাৰ, অবিচাৰ, সামাজিক, অৰ্থনৈতিক আৰু ৰাজনৈতিক বৈষম্য কলঙ্ক, গ্লানি আৰু আৰ্জনা আৰু সেইবিলাকৰ পৰা যেন আমি আন্ধাৰত আলোক পোৱাৰ দৰে লাভৱান হওঁ।" লীলা দেৱী আৰু সত্যপ্ৰসাদ বৰুৱাই যুগ্ম ৰচনাত সমালোচনা সাহিত্যৰ লক্ষ্য স্থিৰ কৰিছে যে, "কোনো বিশেষ সাহিত্যিকৰ সাহিত্য সমালোচনা কৰোঁতে সমালোচকৰ প্ৰধান লক্ষ্য থাকিব লাগে সেই যুগৰ ওপৰত, যি যুগত সেই সাহিত্যিকে দেখা দিয়ে আৰু সেই সাহিত্যিক-সমালোচনা কৰিবলৈ যাওঁতে আমাৰ প্ৰধান আলম হ'ব লাগিব সেই যুগৰ মূল গতি তাৰ নীতি-নিয়ম।" কবিতাৰ ভাব-ভাষা, প্ৰকাশশৈলী সম্পৰ্কেও *জয়ন্তীত* সুন্দৰ ৰচনাৰ প্ৰকাশ দেখিবলৈ পোৱা যায়। তাৰে ভিতৰত গণেশ গগৈৰ কবিতাৰ সম্পৰ্কত প্ৰমীয়ে আগবঢ়োৱা মূল্যায়ন প্ৰণিধানযোগ্য—

"প্ৰকাশভঙ্গীৰ ঐশ্বৰ্য নাথাকিলে কোনো লিখিত কবিতাই পৰিপূৰ্ণতা লাভ কৰিব নোৱাৰে। আকৌ ভাব আৰু ছন্দৰ মিল নহ'লেও কবিৰ আবেগে ভালকৈ ৰূপ নাপায় আৰু ৰস সঞ্চাৰ কৰিব নোৱাৰে। সৌন্দৰ্যৰ পূৰ্ণ ছবি আঁকাটো বৰ টান কাম। গগৈদেৱৰ কবিতাবোৰ পঢ়ি এইটো ক'ব পাৰি যে তেওঁ এই বিষয়ত সিদ্ধহস্ত হৈছিল। বিশেষকৈ তেওঁৰ শ্ৰেষ্ঠ কবিতাকেইটাত ভাব আৰু ছন্দৰ এনে অপূৰ্ব সমন্বয় ঘটিছে যে তাৰ অৰ্থ আৰু সৌন্দৰ্য অনুভৱ কৰিবলৈ অধ্যাৱসায় নিচেই কমহে লাগে। তেওঁৰ কবিতাৰ ভাষা নিমজ, সৰল আৰু গতি মৃদু, তৰল।"

জয়ন্তীৰ প্ৰথমবৰ্ষৰ পৰা ধাৰাবাহিকভাৱে নিজস্ব মনোৰম গদ্যশৈলীৰে জনপ্ৰিয়তা অৰ্জন কৰা প্ৰসিদ্ধ সাহিত্যিক মহেশ্বৰ নেওগ অন্যতম। লক্ষ্মীনাথ বেৰবৰুৱাৰ জীৱন বৃত্তান্ত শীৰ্ষক তেওঁৰ ৰচনাৱলীয়ে হয়তো বেজবৰুৱাৰ জীৱন সম্পৰ্কীয় প্ৰথম প্ৰণালীবদ্ধ ৰচনা। অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী সম্পৰ্কীয় তেওঁৰ আন এক উল্লেখযোগ্য ৰচনা হ'ল— "অসমীয়া সাহিত্য আৰু অসমীয়া সাহিত্যসেৱা।" এই ৰচনাখনে অসমীয়া সাহিত্যৰ গতিধাৰাৰো এক ৰেঙনি তুলি ধৰিছে— "স্বৰূপ কথাত ক'বলৈ গ'লে, বৈষ্ণৱ ভাৱেই অসমীয়া সাহিত্যৰ ঘাই প্ৰাণস্বৰূপ।... হেমচন্দ্ৰ বৰুৱাই কৰা সংস্কৃত আৰু অসমীয়া শব্দৰ 'দুগ্ধ মধু' সংমিশ্ৰণ এটি অনুকৰণীয় বস্তু। ফুকনৰ ভাষাই গুণাভিৰামৰ বিবিধ লিখাৰ ভিতৰেদি সময়ৰ সোঁতত আগবাঢ়ি হেমচন্দ্ৰৰ ৰচনাত এটি আদৰ্শ গঢ়

লয়হি। হেমচন্দ্ৰৰ ৰচনা-ৰীতিয়েই আজিৰ সাহিত্যৰ যুগপ্ৰৱৰ্তক লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱাৰ আদৰ্শ আছিল।... শঙ্কৰী যুগৰ পিছত লক্ষ্মীনাথৰ এই যুগটোৱেই অসমীয়া সাহিত্যৰ দ্বিতীয় সোণালী যুগ।... বেজবৰুৱাই শঙ্কৰদেৱৰ সাহিত্য সাগৰত জাঁপ দি তাক এনেভাৱে উদ্‌ঘাটন কৰাত লাগিছে যে, তেওঁ পাৰলৈ দলিয়াই দিয়া অমূল্য ৰত্নবিলাক পাইছে অসমীয়াই নিজৰ ঐশ্বৰ্য-শক্তি ভালকৈ অনুভৱ কৰিব পাৰিছে।"

ইয়াৰ উপৰি সাহিত্য-সংস্কৃতিমূলক আৰু অনেক লেখাই *জয়ন্তী*ৰ সমৃদ্ধিত অৰিহণা যোগাইছিল। সেইবোৰৰ ভিতৰত ত্ৰৈলোক্যনাথ গোস্বামীৰ 'জীৱনৰ ওপৰত কবিতাৰ প্ৰভাৱ', ধৰ্মদত্ত শৰ্মাৰ 'গল্প লিখকৰ কৃতকাৰ্যতা', মাখন প্ৰসাদ দুৱৰাৰ 'সাহিত্য সম্বন্ধে দুটিমান টোকা', হৰেন্দ্ৰ নাথ বৰুৱাৰ 'ক'লা আৰু সাহিত্য কলা', সদানন্দ দাসৰ 'সাহিত্য সমালোচনা' আৰু সমাজ আৰু সাহিত্য', দেৱেশ্বৰ চলিহাৰ 'লেখা প্ৰণালী', 'ৰায়হান শ্বাহৰ 'অসমত ছায়াচিত্ৰৰ ব্যৱসায়', ৰাজমোহন নাথৰ 'বিহু উৎসৱ', সত্য প্ৰসাদ বৰুৱাৰ 'মহাপুৰুষ মাধৱদেৱ', লৱনাথ শৰ্মা খাউণ্ডৰ 'ব্যাকৰণত পাণিনি'— আদি উল্লেখযোগ্য।

*জয়ন্তী*ৰ পাতত বুৰঞ্জীৰ আলোচনাই সম্ভ্ৰম বঢ়াইছিল। বিশেষকৈ অসম বুৰঞ্জীৰ কেইবাটাও দিশত আলোকপাত কৰি ৰাজমোহন নাথ, নকুল চন্দ্ৰ ভূঞা, ভুবন চন্দ্ৰ সন্দিকৈ, বেণুধৰ শৰ্মা, আনন্দ চন্দ্ৰ আগৰৱালা আদি লেখকসকলে বুৰঞ্জী সাহিত্যৰ সমৃদ্ধিত অৰিহণা আগবঢ়াইছিল।

*জয়ন্তী*ৰ প্ৰথম বৰ্ষত প্ৰকাশিত কবিতা আৰু গল্পইও *জয়ন্তী* আলোচনীক এক বিশেষ আয়তন প্ৰদান কৰে। জোনাকী যুগত অসমীয়া কাব্য সাহিত্যই লাভ কৰা চহকী পৰম্পৰা *জয়ন্তী* আলোচনীয়েও অব্যাহত ৰাখে। ভাব-ভাষা, ছন্দ আদি দিশত *জয়ন্তী*ৰ কবিতাই জোনাকী যুগৰ ৰোমাণ্টিক কবিতাৰ ভাবাৱেগৰ তথা আবেদনৰ পৰা আঁতৰি আহে যদিও ৰোমাণ্টিকতাৰ অৱশেষ *জয়ন্তী*ৰ পাততো অনুভূত হয়। সমসাময়িক সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক পৰিস্থিতিয়ে সৃষ্টি কৰা জাতীয়তাবোধ, মানৱতাবোধ, বিদ্ৰোহী চেতনা কবিতাৰ বিষয় হৈ পৰিছিল। অৱশ্যে কবিতাৰ আঙ্গিকত যুগৰ প্ৰভাৱ তেতিয়াও স্পষ্ট হৈ আছিল। *জয়ন্তী*ৰ পাতত আধুনিক কবিতাই স্থিতি লাভ কৰিছিল ১৯৪৩ৰ পিছৰ পৰ্যায়ৰ *জয়ন্তী*তহে। প্ৰথম বৰ্ষত জয়ন্তীৰ পাতত কেইবাগৰাকীও ন-পুৰণি কবিয়ে আত্মপ্ৰকাশ কৰিছিল। সেইসকলৰ ভিতৰত— নলিনীবালা দেৱী, হিতেশ্বৰ বৰবৰুৱা, ৰত্নকান্ত বৰকাকতী, পদ্মনাথ গোহাঞিবৰুৱা, নীলমণি ফুকন, অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকা, বিনন্দ চন্দ্ৰ বৰুৱা, ভবানন্দ ৰাজখোৱা, উমেশ চন্দ্ৰ চৌধুৰী, প্ৰসন্নলাল চৌধুৰী, আনন্দিৰাম দাস, ধনচন্দ্ৰ দাস, কীৰ্তিনাথ শৰ্মা বৰদলৈ, হৰেন্দ্ৰ নাথ বৰুৱা, মহেশ্বৰ নেওগ, মোহনলাল চৌধুৰী, শৈলেন্দ্ৰ নাথ ফুকন, সদানন্দ দাস, অনিৰুদ্ধ চৌধুৰী, শশীকান্ত গগৈ, প্ৰভাত চন্দ্ৰ বৰুৱা, কৃপাল চন্দ্ৰ শৰ্মা, আনন্দৰাম হাজৰিকা, চৈয়দ আব্দুল মালিক, বদন চন্দ্ৰ বৰুৱা, বসন্ত কুমাৰ বৰুৱা, আফতাব হুছেইন, কৃষ্ণ ভূঞা, লাৱণ্যপ্ৰভা দেৱী, দুলাল চন্দ্ৰ বৰপূজাৰী, নেত্ৰধৰ শইকীয়া, লক্ষ্মীনাৰায়ণ চাহু, ইন্দিবৰ গগৈ, অম্বেশ্বৰ চেতিয়া ফুকন, মহম্মদ ৰায়হান শ্বাহ আদি। ইয়াৰে কেইগৰাকীমানে গীতহে প্ৰকাশ কৰে। গল্পকাৰসকলৰ ভিতৰত— চক্ৰেশ্বৰ ভট্টাচাৰ্য্য,

চৈয়দ আব্দুল মালিক, দীননাথ শর্মা, ইন্দিবৰ গগৈ, কৃষ্ণ ভূঞা, প্রতিমা দেৱী, মনুষ্যত্ব বৰুৱা আদি।

কবিসকলৰ বাক্যধাৰাত যদিও *জোনাকী*ৰ প্রভাৱ সুস্পষ্ট কিন্তু কবিতাৰ ভাব আৰু ছন্দত পৰিৱর্তনৰ ৰূপটি লক্ষ্য কৰা যায়। ৰোমাণ্টিক যুগৰ কবিতাৰ ছন্দৰীতিয়ে কবিয়ে বিচাৰি উলিয়াইছে যুগৰ আহ্বান। সেয়ে কবিতাত বাস্তৱতাই প্রকাশ লাভ কৰিছে।

জয়ন্তী যুগৰ গল্পত যিদৰে ৰোমাণ্টিক ভাবধাৰাৰ পৰশ পৰিছে তেনেদৰে সমাজ চেতনাৰো উন্মেষ হৈছে। *জোনাকী*য়ে অসমীয়া চুটিগল্পৰ জন্ম দিলে। *আৱাহনে* অসমীয়া চুটিগল্পক গঢ়ি-পিটি প্রতিষ্ঠা কৰিচিল। *জয়ন্তী* আলোচনীতো কেইবাগৰাকী লেখকে সার্থক গল্প ৰচনাৰে *জয়ন্তী*ৰ গল্প সাহিত্যৰ সমৃদ্ধিত অৰিহণা আগবঢ়ায়। তাৰে ভিতৰতে— চৈয়দ আব্দুল মালিকৰ 'জীৱন আৰু জগত', দীননাথ শর্মাৰ 'নিয়তিৰ বিচাৰ, জিলি, চিত্রভানু চৌধুৰীৰ 'বাস্তৱ অভিনয়', চক্রেশ্বৰ ভট্টাচার্য্যৰ 'ৰণভূমিৰ একোণত', কৃষ্ণ ভূঞাৰ 'লেডী ডাক্তৰ' আদি গল্পই একোজন সার্থক গল্পকাৰৰ প্রতিশ্রুতি কঢ়িয়াই আনিছিল। চক্রেশ্বৰ ভট্টাচার্য্যৰ গল্প মহাচীনৰ জাগৰণৰ পটভূমিত ৰচিত। জয়ন্তীৰ প্রকাশিত গল্পত সমাজ সংস্কাৰ তথা প্রগতিশীলতাই কিদৰে প্রৱেশ কৰিছে তাৰ দুটা উৎকৃষ্ট নিদর্শন হ'ল মনুষ্যত্ব বৰুৱাই লিখা 'প্রগতি' গল্পটো। গল্পটিৰ অন্যতম চৰিত্র 'উমেশে' বন্ধু ভৱেনক কৈছে— "ভাই ভবেন। আমি কেইজনমানে এটা প্রগতি লিখক সংঘ অর্থাৎ Progressive Writer's Association স্থাপন কৰোঁ বুলিছোঁ। তুমি তাত সহযোগিতা কৰিবা নে।"

আন এগৰাকী নাৰী চৰিত্রৰ মুখত এনেদৰে সংলাপ দিয়া হৈছে— "কি কৰিবা বুলু' পুৰুষৰ ৰুচি, পুৰুষৰ ইচ্ছা-পৰিচালনামতে চলিও আকৌ পিছ মুহূর্ততে আমাৰ সৰহভাগৰ ভাগ্যত এনে দুৰৱস্থা। পুৰুষে আমাক তিৰোতাৰ বিশ্বাস নাই বুলি ইতিকিং কৰে; কিন্তু পুৰুষবিলাকৰ এইবোৰ ভণ্ডামি নহয়নে?... যদি তিৰোতাই দুজন মুনিহৰ আগত ওলাই নিঃসঙ্কোচে মুকলিভাৱে দুষাৰ কথা কোৱাটোও তেওঁলোকৰ সহ্য নহয়; তেন্তে তেওঁলোকে প্রগতিবাদীৰ... নাৰী প্রগতিৰ সমর্থকৰ ভাও দিবলৈ যায় কিয়?"

*জয়ন্তী*ত খণ্ড খণ্ডকৈ প্রকাশ পাইছিল আনন্দ চন্দ্র আগৰৱালাৰ *অৰুন্ধতীৰ উপাখ্যান*। ইয়াৰ উপৰি নিয়মীয়া শিতানত আছিল— 'ৰংঘৰ' শিতানত খেল-ধেমালি আৰু চিত্রজগতৰ বতৰা, 'ছাত্র মহল'ত দেশ-বিদেশৰ জ্ঞানৰ সঁফুৰা তুলি ধৰা হৈছে। নানা বা-বাতৰিও পৰিৱেশন কৰিছিল এই শিতানত। তদুপৰি 'পুথি-ঠগা' শিতানতো মাজে-সময়ে গ্রন্থৰ সমালোচনা আগবঢ়োৱা হৈছিল। অন্যান্য জাতীয় সঙ্কটৰ প্রসঙ্গও সম্পাদকীয় স্তম্ভত তুলি ধৰা হৈছিল। এনেদৰে *জয়ন্তী* আলোচনীখনৰ বিভিন্ন শিতানত বিভিন্ন বিষয় প্রকাশ কৰি পাঠক সমাজৰ হাতত তুলি দিয়া হৈছিল। নিঃসন্দেহে জয়ন্তীয়ে অসমীয়া পাঠকক নতুনভাৱে চিন্তা কৰিবলৈ প্রেৰণা যোগাইছিল। পাঠকক বাস্তৱৰ মুখামুখি কৰি দিবলৈ প্রয়াস কৰিছিল। *জয়ন্তী* ক'বলৈ গ'লে হৈ পৰিছিল এখন 'চিন্তা মঞ্চ'। এই চিন্তা মঞ্চখনেই পিছৰটো দশকত বিস্তাৰ লাভ কৰিছিল অসমৰ সমাজ জীৱনত।

অগ্রগতি নিৰীক্ষণ

প্রশ্ন নং ১ ঃ জয়ন্তী যুগ সৃষ্টি তথা সাহিত্যৰাজিৰ ঐতিহাসিক প্রেক্ষাপট সম্পর্কে এটি প্রবন্ধ যুগুত কৰক।

(১০০টা শব্দৰ ভিতৰত)

চিন্তা-চর্চা কৰক-৮.১

জয়ন্তী আলোচনীখনত সন্নিৰিষ্ট শিতানসমূহ কি কি আৰু ইয়াত প্রকাশিত বিষয়বস্তুসমূহৰ এখন তালিকা প্রস্তুত কৰক। ইয়াৰ বাবে আপুনি হোমেন বৰগোহাঞিঃ আৰু পৰমানন্দ মজুমদাৰে সঙ্কলন-সম্পাদনা কৰা *জয়ন্তী* আৰু হোমেন বৰগোহাঞিঃ সম্পাদিত *অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী* ষষ্ঠ খণ্ড আধাৰ গ্রন্থ হিচাপে গ্রহণ কৰিব।

৮.৪ জয়ন্তী আৰু অসমীয়া সাহিত্য

আৰাহনৰ পিছতে অসমীয়া সাহিত্যত স্বমহিমাৰে আত্মপ্রকাশ কৰা এখন আলোচনী হ'ল *জয়ন্তী* (১৯৩৮ চনৰ ২ জানুৱাৰী)। *আৰাহনৰ* মহিমা সময়ৰ আহ্বানত ক্রমে ক্রমে স্তিমিত হোৱাৰ আগৰে পৰা 'সচিত্র পযেকীয়া আলোচনী' *জয়ন্তীয়ে* অসমীয়া পাঠক-সমাজত প্রসাৰতা লাভ কৰে। কেশৱকান্ত বৰুৱাৰ দ্বাৰা প্রতিষ্ঠাপিত আৰু ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ দ্বাৰা সম্পাদিত এই "সচিত্র প্রগতিশীল জাতীয়তাবাদী পযেকীয়া আলোচনী আৰু সংবাদ-পত্র"খনে চল্লিশৰ দশকটো আৰম্ভ হোৱাৰ পূর্বে দুটা বছৰ সম্পূর্ণ কৰিছিল। *জয়ন্তীৰ* তৃতীয় বছৰৰ প্রথম সংখ্যাটোৱেই (১৯৪০ চনৰ ১৫ জানুৱাৰী) চল্লিশৰ দশকৰ অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ পথাৰখনত নতুন আঁচ এটা জুৰিব পাৰিলেহেঁতেন; কিন্তু সেয়া হৈ উঠা নাছিল একাধিক কাৰণত। সম্পাদক ৰঘুনাথ চৌধাৰীয়ে আলোচনীখনৰ দ্বিতীয় বছৰৰ চতুর্দশ (১৯৩৯ চনৰ ১৮ আগষ্ট) সংখ্যাৰ পৰা সম্পাদনাৰ দায়িত্ব এৰি দিয়ে— সম্পাদক চৌধাৰীয়ে নিজে কোৱা মতে "তেওঁৰ আৰু *জয়ন্তীৰ* অধ্যক্ষৰ মাজত কিছুমান বিষয়ত মতানৈক্য ঘটাত।" দ্বিতীয় বছৰৰ পঞ্চদশ সংখ্যাৰ পৰা *জয়ন্তীৰ* সম্পাদক হ'ল গিৰীশ চন্দ্র বৰুৱা আৰু সহকাৰী সম্পাদক হ'ল কৰুণাকান্ত গগৈ। কবি চৌধাৰীৰ বিচ্ছেদজনিত কাৰণটোৱে আলোচনীখনৰ স্বাভাৱিকতে সাময়িক আৰু আংশিকভাৱে হ'লেও নিশকতীয়া কৰিছিল। আর্থিক দিশতো *জয়ন্তীৰ* অৱস্থা টনকিয়াল নাছিল। গ্রাহকসকলৰ পৰা প্রাপ্যৰ বৰঙণি নোপোৱাটোৱে আছিল সেই অৱস্থাৰ মুখ্য কাৰণ। অৱশ্যে *জয়ন্তীৰ* পঞ্চম বছৰত (১৯৪২)ৰ পৰা গ্রাহকৰ সংখ্যা যথেষ্ট বৃদ্ধি পায়। এই বৃদ্ধিৰ মূলতঃ সম্পাদক হিচাপে ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ প্রত্যাৱর্তনো হ'ব পাৰে। ১৯৪১ চনৰ ১৪ জানুৱাৰী (৪র্থ বছৰ ১ম সংখ্যাৰ পৰা ৰঘুনাথ চৌধাৰী *জয়ন্তীৰ* পুনৰ সম্পাদক হয়। দশকটোৰ আৰম্ভণিতে *জয়ন্তী* নিশকতীয়া হোৱাৰ অন্যান্য কাৰণ এটা হ'ল— "যুদ্ধৰ কাৰণে

কাগজৰ মূল্য বৃদ্ধি হোৱাত আৰু লগে লগে আনুষঙ্গিক আন আন বস্তুবিলাকৰ দামো অসম্ভৱ ৰূপে বঢ়াত *জয়ন্তী*ৰ অস্তিত্বই সঙ্কটত পৰে। সহকাৰী সম্পাদক কৰুণাকান্ত গগৈও তৃতীয়টো বছৰতে *জয়ন্তী*ৰ পৰা আঁতৰি যায়। মৌলিক লেখকৰ অভাৱেও *জয়ন্তী*ক দুর্বল কৰি তুলিছিল। *জয়ন্তী*য়ে প্রধানকৈ বিচাৰিছিল (১) অসমীয়া সাহিত্যত হাস্যৰস প্রকাশ কৰিব পৰা ৰচনা, (২) অসমত শিল্প প্রতিষ্ঠান সম্পর্কীয় চিন্তা উদ্রেককাৰী প্রবন্ধ আৰু (৩) অসমত কাপোৰৰ কলৰ সম্ভাৱনা সম্পর্কীয় লেখা। অসমত কুঁহিয়াৰ খেতি, চেনি শিল্প আৰু কেঁচামালৰ যোগান সম্পর্কীয় প্রবন্ধৰ বাবে আলোচনীখনৰ প্রায় প্রতিটো সংখ্যাতে সম্পাদকে জনোৱা আহ্বানৰ পৰা অসমৰ আর্থিক উন্নয়নৰ প্রতি *জয়ন্তী*য়ে যে গুৰুত্ব আৰোপ কৰিছিল সেই কথা জানিব পাৰি। কিন্তু এনে প্রত্যাশাৰ বিপৰীতে 'অপঁইতা বয়সৰ অপৈণত চিন্তাত বোলছবি আৰু বটতলা নভেলৰ অশ্লীল প্রভাৱ' পৰা কাহিনী আৰু কবিতাহে *জয়ন্তী*য়ে পাইছিল প্রচুৰ। অসমীয়া পণ্ডিত তথা বিদ্বৎ সমাজৰ মানসিক জঠৰতা দশকটোত বাৰুকৈয়ে প্রকাশ পাইছিল। 'অসম অনুসন্ধান সমিতি'ৰ কনকলাল বৰুৱা সম্পাদিত গৱেষণামূলক আলোচনী *Journal of the Assam Research Society*খনেও প্রবন্ধৰ অভাৱ অনুভৱ কৰিছিল দুখ লগাকৈ। সেই বিষয়টোলৈকো *জয়ন্তী*ৰ দৃষ্টি আছিল প্রখৰ— "আমাৰ দেশত শিক্ষিত, বিশ্ববিদ্যালয়ত উপাধিধাৰী কীর্তিমন্তৰ সংখ্যা কম নহয়। অথচ ত্রিশ-চল্লিশ পিঠিৰ এখন তিনিমহীয়া পত্রিকা পূ�ৰাবলৈ গৱেষণামূলক প্রবন্ধৰ নিমিত্তে আমি এতিয়াও বিদেশীৰ মুখাপেক্ষী।"

গৱেষণামূলক প্রবন্ধ *জয়ন্তী*ৰ যথেষ্ট পৰিমাণে প্রকাশ পাইছিল। প্রত্নতাত্ত্বিক ৰাজমোহন নাথৰ গৱেষণামূলক লেখাসমূহ আছিল *জয়ন্তী*ৰ এবিধ অমূল্য সম্পদ। উপেন্দ্রচন্দ্র লেখাৰুৰ ৰামায়ণ সাহিত্য সম্পর্কীয় অধ্যয়নেও *জয়ন্তী*ক গাম্ভীর্য প্রদান কৰিছিল। সোণাৰাম চৌধুৰী, সর্বেশ্বৰ কটকী, ডিম্বেশ্বৰ নেওগ, ভাৰত চন্দ্র দাস, কালিৰাম মেধি, জ্ঞানানন্দ জগতী, যতীন্দ্র নাথ গোস্বামী, সদানন্দ চলিহা, মোহনচন্দ্র মহন্ত, গকুল চন্দ্র গোস্বামী আদিৰ বিভিন্ন বিষয়ক চিন্তা উদ্রেককাৰী প্রবন্ধৰ প্রকাশনে প্রতিটো সংখ্যাতে জয়ন্তীৰ আকর্ষণ অটুট ৰাখিছিল। প্রবন্ধ সম্ভাৰেৰে *জয়ন্তী* যিমান গধু�ৰ আছিল, উপাদেয় গল্পৰ যথেষ্ট অভাৱ আছিল। *জয়ন্তী*ত গল্প ৰচনা কৰি যিকেইগৰাকীয়ে সফল গল্পকাৰ হিচাপে অসমীয়া সাহিত্যিক প্রসিদ্ধি লাভ কৰিছিল তাৰ ভিতৰত হ'ল— ত্রৈলোক্য নাথ গোস্বামী, ৰাধিকামোহন গোস্বামী আৰু চৈয়দ আব্দুল মালিকৰ নাম স্মৰণীয়। গল্পৰ ক্ষেত্রত এনে এক সঙ্কটৰ পৰিস্থিতি সৃষ্টি হৈছিল যে আলোচনীখনৰ পঞ্চমটো বছৰত 'মেনেজাৰে' এনেদৰে ঘোষণা কৰিছিল— "অসমীয়া সাহিত্যত গল্পই যাতে বিশিষ্ট স্থান অধিকাৰ কৰিব পাৰে, তাৰ বাবে *জয়ন্তী*ত বেছিভাগ গল্প প্রকাশ কৰিবলৈ স্থিৰ কৰা হৈছে। এই গল্পসমূহত প্রেমিক-প্রেমিকাৰ হা-হতাশাতে আবদ্ধ নাথাকি সামাজিক, আধ্যাত্মিক, ৰাজনৈতিক, পৌৰাণিক, ঐতিহাসিক আদি জাতিৰ আৱশ্যকীয় বিষয় হোৱা বাঞ্ছনীয়।" লগতে অকল যুৱক-যুৱতীৰ প্রেমালাপ লৈয়ো গল্প নহয়' বুলিও স্পষ্টভাৱে সোঁৱৰাই দিয়া হৈছিল। প্রতিটো সংখ্যাৰ শ্রেষ্ঠ গল্প আৰু শ্রেষ্ঠ প্রবন্ধ লেখক দুজনক পাঁচ টকাকৈ পাৰিতোষিক দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰাটোও চল্লিশৰ দশকৰ আলোচনী এখনৰ বাবে অতি গুৰুত্বপূর্ণ। প্রসঙ্গক্রমে উল্লেখযোগ্য যে ত্রিশৰ দশকতো (দ্বিতীয়টো বছৰতে) *জয়ন্তী*য়ে 'ভাল হাঁহিৰ গল্প' আৰু 'ভৌতিক গল্প'ৰ বাবেও "৩ টকা বা সেই

মূল্যৰ উপহাৰ আগবঢ়োৱাৰ কথা ঘোষণা কৰিছিল; ঘোষণা কৰিছিল 'আটাইতকৈ ভাল ফটো' পঠোৱাজনক নগদ ৩ টকা বা সেই মূলৰ উপহাৰ আৰু 'আনসকলৰ ফটো' প্ৰকাশ হ'লে খনে ১ টকাকৈ" দিয়াৰ কথাও।"

*জয়ন্তী*ৰ কবিতা শিতানটো সমৃদ্ধ হৈছিল নীলমণি ফুকন, অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকা, উমেশচন্দ্ৰ চৌধাৰী, বীৰেন্দ্ৰনাথ বৰকটকী, আব্দুছ ছাত্তাৰ, নাৰায়ণ বেজবৰুৱা, জমিৰুদ্দিন আহমদ, মেঘৰাম পাঠক আদিৰ ৰচনাৰে। কিন্তু এইসকল কবিৰ গতানুগতিক চিন্তা আৰু কল্পনাৰ বিৰুদ্ধে *জয়ন্তী*ত পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে বিৰক্তি প্ৰকাশ কৰিলে উমা শৰ্মাই তেওঁৰ 'কবিৰ প্ৰতি' নামৰ কবিতাত। যুগৰ পৰিৱৰ্তন ঘটাৰ লগে লগে কবিতাৰ অৱলম্বন-উপাদানো যে প্ৰথানুগত হৈ থকা অনুচিত, সেই কথাকে তেওঁ প্ৰকাশ কৰিলে কবিতাটোত—

"কবি, মহান ভুলত পৰিছা তুমি।
তাহানিৰ দৰে সুনীল আকাশে
আছেনে আজিও আকাশ চুমি?
আজিও দেখোন উষাৰ গালত
প্ৰণয় চুমাৰ হেঙুলি ৰেখা?
আজিও জাগেনে পদুম পাহিৰ
সূৰুযক দেখি মিলন-তৃষা?
.....
নাই জগতত মৰম চেনেহ
নাই জগতত মাধুৰীৰ লেখ
আছে জগতত শোষণ অত্যাচাৰ
আৰু দৰিদ্ৰৰ মাথো হাহাকাৰ।"

শৰ্মাৰ বিৰক্তিৰ প্ৰতিক্ৰিয়া *জয়ন্তী*ৰ পাতত আশানুৰূপভাৱে প্ৰকাশ নাপালে; কিন্তু কবিতা ৰচনাৰ দিশত নতুনৰ দাবীটো এইখন আলোচনীৰ পাততে প্ৰথমবাৰৰ বাবে উত্থাপিত হ'ল বুলিব লাগিব। কেৱল সেয়ে নহয়, আলোচনীখনৰ চতুৰ্থ বছৰৰ অষ্টম সংখ্যাত প্ৰকাশিত সুৰেন্দ্ৰ মোহন চৌধুৰীৰ 'বা-মাৰলী' শীৰ্ষক কবিতাটোৰ জৰিয়তে অসমীয়া কবিতাৰ ক্ষেত্ৰখনত *জয়ন্তী*য়ে নতুন ৰচনা-ৰীতি বা অঙ্গীকৰো আভাস দিব পাৰিলে। সুৰেন্দ্ৰ মোহন চৌধুৰীৰ কবিতাটোৰ আংশিক উদ্ধৃতি তলত উদ্ধৃত কৰা হ'ল—

"কোনোবা কাল ফাগুনৰ শেষ নিশা
মহাসাগৰৰ বুকুত
চাইক্লোনত থৰকি উঠা জাহাজৰ দৰেই
শিহৰি যায়, কঁপি উঠে, উদ্বেলিত হয়
ফুলনিৰ কুমলীয়া ফুল
বা-মাৰলিৰ প্ৰেমৰ বিলাসিতাত।"

একেটা সংখ্যাতে পোন প্রথমবাৰৰ বাবে প্রকাশ পোৱা চক্রেশ্বৰ ভট্টাচার্য্যৰ কবিতা এটাতো (ফুল) নতুনত্বৰ আভাস আছে—

"ফুলনিৰ আলসুৱা ফুল কলি
বা-মাৰলিৰ প্রণয়ৰ ঘূৰণি পাকত
সৰি পৰে। দৰদী কবি হিয়া
সোঁৱৰণৰ দর্শন বিচাৰি
ব্যাকুল হয়, ফুল জানো বিস্মৃত?"

কবিতাৰ ক্ষেত্রতে মাথোঁ নহয়, সামগ্রিকভাৰে অসমীয়া সাহিত্যৰ সকলো দিশতে পৰিৱর্তনকামী ধ্যান-ধাৰণাও প্রকাশ পাইছিল *জয়ন্তীৰ* চতুর্থটো বছৰতে। "মুঠতে আজি প্রগতি সাহিত্য লাগে; দেশে এটা বিদ্রোহৰ কাৰণে প্রস্তুত হ'বলৈ বিচাৰিছে। তাকে কৰিবলৈ হ'লে কি গল্প, কি প্রবন্ধ, কি কবিতা, সকলোতে এটা নতুন ভাব, নতুন চিন্তা, নতুন আদর্শৰ আৱশ্যক হৈছে; অসমীয়া জাতিৰ অন্তৰত এটা নতুন প্রেৰণাৰ সোঁত বোৱাব লাগিব।" এই কথাখিনি প্রকাশ পাইছে প্রভাত চন্দ্র বৰুৱাৰ 'প্রগতি সাহিত্যৰ ধাৰা' শীর্ষক প্রবন্ধটোত। *জয়ন্তীৰ* বুকুত নহ'লেও দশকটোৰ শেষৰ বছৰকেইটাত প্রকাশিত অন্যান্য আলোচনীত এনে অনুভৱৰ অভিব্যক্তিৰ মূলত যে *জয়ন্তীৰ* অৰিহণা আছিল, সেই কথা অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি। 'সমালোচনা' শিতানত গ্রন্থ পৰিচয়তো *জয়ন্তীয়ে* গুৰুত্ব দিছিল আৰু অভিনৱত্ব প্রকাশৰ প্রয়াস কৰিছিল। সহকাৰী শুক্লেশ্বৰ বৰাৰ 'চিকা চোৰাংচোৱাৰ গুপ্ত কথা' শিতানটো আছিল আলোচনীখনৰ প্রতিটো সংখ্যাৰে এটা বিশেষ আকর্ষণ।

অসমৰ জাতীয় জীৱনত দেখা দিয়া বিভিন্ন সমস্যাৰ ক্ষেত্রতো *জয়ন্তীয়ে* স্পষ্ট ভাষাত মাত মাতি আহিছে। ভাৰতৰ অন্যান্য প্রান্তৰ লোকসকলৰ প্রতি বিৰূপ মনোভাৱ *জয়ন্তীৰ* নাছিল; আনহাতে হিন্দু মহাসভাৰ আলমত অসমত সাম্প্রদায়িক বিষবাষ্প বিয়পোৱা প্রচেষ্টাৰ বিৰোধী আছিল। অসম জাতীয় মহাসভাই বিচৰা ভাষা-বর্ণ বিয়পোৱা প্রচেষ্টা বিৰোধী আছিল। অসম জাতীয় মহাসভাই বিচৰা ভাষা-বর্ণ-সম্প্রদায় নির্বিশেষে অসমত বসবাস কৰা সকলো লোকৰ সমন্বয়ত অসমীয়া জাতি এটা অসমৰ ভিতৰতে গঢ়ি উঠাটো বিচাৰিছিল *জয়ন্তীয়ে*। "বিদেশীসকলক আমি খেদিব খোজা নাই; কিন্তু কোনোমতে তেওঁলোকক অসমৰ ৰাজনৈতিক ক্ষমতা গতাই দিব নোৱাৰো। এনে উক্তি *জয়ন্তীয়ে* কৰিছিল। তেতিয়াৰ হাইস্কুলবোৰত চলি থকা অসমীয়া শিক্ষাৰ অব্যৱস্থাতো *জয়ন্তীয়ে* মাত মাতিছিল। কানীয়াবোৰৰ চিকিৎসাৰ যথোচিত প্রতিবিধান ল'ব লাগে; অসমৰ বিশ্ববিদ্যালয় শ্বিলঙত হ'ব নোৱাৰে, গুৱাহাটীতহে হ'ব লাগিব; ১৯৪১ চনৰ লোকপিয়ল কেৱল ৰাজনৈতিক উদ্দেশ্য লৈ হৈছে; অসম সাহিত্য সভাত ফাট মেলিছে।" এনে ধৰণৰ সকলো সমস্যাৰ বেলিকা *জয়ন্তী* আছিল উৎকর্ণ, উৎকণ্ঠ আৰু উত্তপ্ত।

কিন্তু যুদ্ধৰ বাবে কাগজ দুর্মূল্য আৰু দুষ্প্রাপ্য হৈ পৰাত *জয়ন্তীৰ* প্রকাশ চতুর্থ বছৰৰ শেষৰ তিনিটামান সংখ্যা অনিয়মীয়া হৈ পৰে। আলোচনীখনৰ বৰঙণিও বৃদ্ধি কৰিবলগীয়া হয়। পূর্বৰ বছৰেকীয়া বৰঙণি চাৰি টকাৰ পৰিৱর্তে পাঁচ টকা আৰু ছমহীয়া বৰঙণি দুটকা চাৰি অনাৰ

পৰিৱর্তে দুটকা বাৰ অনালৈ। পঞ্চমটো বছৰত *জয়ন্তী*য়ে পযেকীয়া ৰূপ এৰি মাহেকীয়া ৰূপ ল'বলগীয়া হয়। তাৰ মূলত, ৫ম বছৰৰ ১ম-২য় সংখ্যাত সম্পাদকে নিবেদন কৰা মতে "অসমীয়া জাতিৰ উদাসীনতা আৰু অৱজ্ঞা।" *জয়ন্তী*য়েই তেতিয়া একমাত্র অসমীয়া সচিত্র পযেকীয়া আলোচনী। প্রতিষ্ঠাতা কেশৱকান্ত বৰুৱাই "বছৰে বছৰে কেইবা হাজাৰো টকা ক্ষতিগ্রস্ত হৈ" চতুর্থ বছৰতে *জয়ন্তী*ৰ সাম্ভাব্য 'শেষ বিদায়'ৰ কথা ঘোষণা কৰিবলগীয়া হৈছিল। পাঠক সমাজো আছিল বৌদ্ধিক দিশত অনগ্রসৰ। অধিকাংশ পাঠকে গৱেষণামূলক উচ্চ সাহিত্যতকৈ গল্প আদি লঘু পাঠ্য পঢ়িহে তৃপ্তি পায়। "যুদ্ধৰ বিভীষিকাৰ বাবে তেতিয়া গুৱাহাটী নগৰো প্রায় জনশূন্য।" এনেবোৰ অৱস্থাই পঞ্চমটো বছৰত *জয়ন্তী*ক তেনেই নিশকতীয়া কৰি পেলাইছিল। কিন্তু ১৯৪৩ চনৰ নৱেম্বৰৰ পৰা *জয়ন্তী*ৰ সম্পাদনাৰ দায়িত্ব বহন কৰে কমলনাৰায়ণ দেৱ আৰু চক্রেশ্বৰ ভট্টাচার্য্যই। নতুন সম্পাদকৰ সম্পাদনাত জয়ন্তীয়ে পুনৰজন্ম লাভ কৰে। পূর্বৰ 'জাতীয়তাবাদী' ছাপটোও গাৰ পৰা গুচিল আৰু *জয়ন্তী* 'সাহিত্য-সংস্কৃতিমূলক মাহেকীয়া আলোচনী' হ'ল। বাণীকান্ত কাকতি, ভবানন্দ দত্ত, অমূল্য বৰুৱা, উগ্র কটকী, সত্যকাম, দেৱনাংপ্রিয়, হেম বৰুৱা, তৰুণীকান্ত শর্মা, চক্রেশ্বৰ ভট্টাচার্য্য আদি লেখাৰে আলোচনীখনে পঢ়ুৱৈৰ মনত নতুন আলোড়ন এটাৰ সৃষ্টি কৰিলে। বিশেষকৈ কবিতাৰ পথাৰখন নতুনকৈ চহাবলৈ শিকালে এই *জয়ন্তী*য়ে। "যুগ বিৰোধী, পৰম্পৰাগত, সঙ্কুচিত, গতানুগতিক কাব্যিক কুসংস্কাৰবোৰৰ প্রতি জলাঞ্জলি অর্পিত কৰি কাব্য ক্ষেত্রত চিৰকাল উপেক্ষিত অকিঞ্চিৎকৰ,নগণ্য,নতুন প্রতীকবোৰক লৈ নতুন প্রয়োগমালা স্থাপিত কৰিব লাগিব। এই নতুন নতুন প্রতীকবোৰৰ মাজেদি ফুটাই তুলিব লাগিব নির্যাতিত,উপেক্ষিত, লাঞ্ছিত, শোষিত, সর্বহাৰা, দুর্ভগীয়া জনগণৰ বাস্তৱিক ৰূপ, অসন্তুষ্ট আশা আৰু নিষ্পেষিত আকাংক্ষা।"

ষষ্ঠটো বছৰত *জয়ন্তী*য়ে কেৱল অসমীয়া পঢ়ুৱৈৰে নহয়, ভাৰতৰ অন্য প্রান্তৰ অনা-অসমীয়া পঢ়ুৱৈৰো সমাদৰ লাভ কৰিছিল। *জয়ন্তী*ত প্রকাশিত অসমীয়া প্রবন্ধৰ অনুবাদ হিন্দী ভাষাৰ *বিজুলী, তৰুণ* আদি কাকততো প্রকাশ পাইছিল। লাহোৰৰ *ৰূপম* কাকতত *জয়ন্তী*ৰ সমালোচনাও ওলাইছিল। আলোচনীখনৰ বাবে সেয়া এক বিশেষ কৃতিত্ব, কিন্তু অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ বাবে এই আলোচনীখনৰ ডাঙৰ সাফল্যটো হ'ল ৰোমাণ্টিক কল্পনাবিলাসৰ পৰা মুক্ত কৰি অসমীয়া কবিসকলক বাস্তৱতাৰ ওচৰ চপাই দিয়াটো। হোমেন বৰগোহাঞিৰ ১৯৫২ চনত প্রকাশ পোৱা এষাৰ কথাৰে ক'বলৈ গ'লে, "অপৰিণতভাৱে হ'লেও আধুনিক অসমীয়া কবিতাত *জয়ন্তী*য়ে এটা 'স্কুল'ৰ জন্ম দিয়ে আৰু সাম্প্রতিক অসমীয়া কাব্য আন্দোলন সেই স্কুলৰে দুই-এজনৰ সচেতন প্রচেষ্টাৰে ফল বুলিলেও অত্যুক্তি নহয়।"

অগ্রগতি নিৰীক্ষণ

প্রশ্ন নং ২ঃ জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্যৰাজিৰ বিষয়বস্তু সম্পর্কে বহলাই আলোচনা কৰক। (১০০টা শব্দৰ ভিতৰত)

জানি থোৱা ভাল

জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্যৰ পৰিপুষ্টিত অৰিহণা যোগোৱা সাহিত্যিকসকল আৰু তেওঁলোকৰ ৰচনাৰাজিৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰক। ইয়াৰ বাবে আপুনি মহেশ্বৰ কলিতাৰ *চল্লিশৰ দশকৰ অসমীয়া কবিতা ঃ এটি সমীক্ষা* আৰু *অসমীয়া বাতৰিকাকত-আলোচনীৰ ডেৰশ বছৰীয়া ইতিহাস* গ্ৰন্থখনৰ সহায় ল'ব পাৰে।

৮.৫ জয়ন্তী যুগৰ অসমীয়া সাহিত্যৰ বৈশিষ্ট্য তথা বিবিধ ধাৰা

অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যৰ ইতিহাসত *জয়ন্তী* আলোচনীখনৰ ভূমিকা অতি তাৎপৰ্যপূৰ্ণ। আলোচনীখনৰ নামটোৰ দৰেই, তাৰ জন্মৰ প্ৰেক্ষাপট, লক্ষ্য-উদ্দেশ্য সকলোৰে আছে এক স্বকীয় ঐতিহ্য, বৈশিষ্ট্য তথা সুকীয়া সত্তা। তদুপৰি *জয়ন্তী* আলোচনীৰ নিয়মীয়া শিতানসমূহৰো এক স্বকীয় বৈশিষ্ট্য পৰিলক্ষিত হয়। সম্পাদকীয় শৰাই, ৰংঘৰ, ছাত্ৰমহল, সাহিত্য সমালোচনা, পুথি সমালোচনা, পযেকৰ বাতৰি আদি প্ৰতিটো শিতানত প্ৰকাশিত ৰচনাৰাজি তথা বাতৰিয়ে দেশ-বিদেশৰ সামাজিক, সাংস্কৃতিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক, সাহিত্য, খেলা-ধূলা আদি সামগ্ৰিক দিশকে সামৰি লৈছে। *জয়ন্তী* আলোচনীখনৰ এয়া এক একক তথা অনন্য ভূমিকা। ৰঘুনাথ চৌধাৰী সম্পাদিত *জয়ন্তীত* প্ৰকাশিত ৰচনাৰাজিৰ মাজত জাতীয়তাবাদী, Realism বা বাস্তৱবাদী দৃষ্টিভঙ্গীৰ প্ৰকাশ দেখিবলৈ পোৱা যায়। প্ৰণিধানযোগ্য যে, *জয়ন্তীৰ* প্ৰথম সংখ্যাতে প্ৰসন্নলাল চৌধুৰীৰ 'নাঙলৰ গীত' নামৰ শ্ৰমজীৱী লোকৰ ঘাম আৰু ব্যথাৰ সংবাদ থকা বাস্তৱবাদী দৃষ্টিভঙ্গীৰ প্ৰকাশ সাৰ্থক কবিতাটি প্ৰকাশ হৈছিল। তৎকালীন ৰোমাণ্টিক বিস্তাৰ পৰ্বৰ ই আছিল এক ব্যতিক্ৰমী প্ৰয়াস। কিন্তু ৰঘুনাথ চৌধুৰীৰ সম্পাদিত *জয়ন্তীৰ* ৰচনাৰাজিৰ মাজত ফুটি উঠা বাস্তৱতা এটা সাহিত্য আন্দোলন স্বৰূপে চিহ্নিত নহ'ল কিয়নো আলোচনীখনৰ সৰহভাগ ৰচনাত পূৰ্বসূৰী আৰু সমসাময়িক ৰোমাণ্টিক সাহিত্যিকসকলৰ উচ্ছ্বাস আৰু ভাবাৱেগৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱান্বিত আছিল। সমসাময়িক অসমীয়া কাকতৰ আদৰ্শহীনতা আৰু ব্যক্তিস্বাৰ্থ পূৰণৰ বাবে তৎপৰ হোৱা প্ৰত্যক্ষ কৰি দুজন আদৰ্শবাদী তৰুণ লেখকে তাৰ বিৰুদ্ধে সংগ্ৰাম চলোৱাৰ মানেসেৰে *জয়ন্তী* আলোচনী নতুন ৰূপত প্ৰকাশ কৰে। 'নতুন ৰূপ' মানে হ'ল ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ *জয়ন্তীৰ* 'জাতীয়তাবাদী' ৰূপৰ পৰিৱৰ্তে সাম্যবাদী আদৰ্শৰ সমৰ্থক হিচাপে জয়ন্তীক সজাই তোলা হয়। এইদৰে জাতীয়তাবাদী *জয়ন্তী* প্ৰগতিশীল অৰ্থাৎ সাম্যবাদী হৈ পৰে।

প্ৰগতিশীল সাহিত্যৰ বিষয়বস্তু আৰু শৈলী কেনে হ'ব লাগে, তাক সম্পাদক কমলনাৰায়ণ দেৱে প্ৰগতিশীল *জয়ন্তীৰ* তৃতীয় সংখ্যাতে তৰুণ লেখকসকলক আৰ্হি সহিতে বুজাই দিবলৈ চেষ্টা চলাইছিল। উক্ত সংখ্যাটোত প্ৰকাশিত 'প্ৰগতিশীল কবিতাৰ টেক্‌নিক' নামৰ প্ৰবন্ধটিত তেওঁ লিখিছিল যে সাহিত্য যুগৰ উপযোগী হোৱা উচিত। তৰুণ লেখকসকলে পৰম্পৰাগত ভাব-ভাষা-ছন্দ-অলঙ্কাৰৰ মাজত আবদ্ধ হৈ নাথাকি সময় আৰু সমাজৰ প্ৰতি লক্ষ্য

ৰাখি নতুনৰ সন্ধান কৰা উচিত যাতে তেওঁলোকৰ ৰচনাত ফুটি উঠে নির্যাতিত আৰু শোষিত জনতাৰ জীৱনৰ স্বৰূপ।

সাহিত্যৰ পুৰণি 'প্রয়োগশালা'ত দীক্ষা লৈ সাহিত্য সৃষ্টি কৰাতকৈ যুগৰ ডাঙৰ অপমান বোধ হয় আৰু হ'ব নোৱাৰে। সংক্রান্তি কালৰ কবি-সাহিত্যিকসকলৰ অনুকৰণত অকল লুইত, নাৱৰীয়া, কেঁচা সোণ, ডালিমী, ফুলনি, চৰাই, নীৰৱ বীণা, কেতেকী, মানসী জলকুঁৱৰী, ফুলকোঁৱৰ, ৰূপকোঁৱৰ, সপোন সুন্দৰী, বিৰহী, বিহ্বান, নিৰাশা, অচিন পখী, অজান বাতৰি, অভিসাৰ, যৌন নিবেদন আদিক লৈ ব্যস্ত থকাটো নতুন সৃষ্টিধর্মী প্রতিভাৰ বাবে আত্মপ্রবঞ্চনা। এই যুগবিৰোধী পৰম্পৰাগত, সঙ্কুচিত, গতানুগতিক, কাব্যিক কুসংস্কাৰবোৰৰ প্রতি জলাঞ্জলি অর্পণ কৰি কাব্য ক্ষেত্রত চিৰকাল উপেক্ষিত অকিঞ্চিৎকাৰ, নগণ্য, নতুন প্রতীকবোৰক লৈ নতুন প্রয়োগশালা স্থাপিত কৰিব লাগিব। এই নতুন নতুন প্রতীকবোৰৰ মাজেদি ফুটাই তুলিব লাগিব নির্যাতিত, উপেক্ষিত, লাঞ্ছিত, শোষিত, সর্বহাৰা, দুর্ভগীয়া জনগণৰ বাস্তৱিক ৰূপ অসন্তুষ্ট আশা আৰু নিষ্পেষিত আকাংক্ষা।

এনেদৰে *জয়ন্তী* আলোচনীয়ে অসমীয়া সাহিত্যত এক নতুন চৰিত্র পৰিগ্রহ কৰে। অসমীয়া সাহিত্যক ৰোমাণ্টিক ভাবাৱেগৰ পৰা মুক্ত কৰি বিষয়বস্তু, প্রকাশভঙ্গী, ভাব-ভঙ্গী, ছন্দ আদি দিশত এক নতুনত্বৰ সূচনা কৰি সাহিত্যত এক জাগৰণ আনে। অসমীয়া সাহিত্যলৈ *জয়ন্তী*ৰ এই অভিনৱ অৱদান হ'লপ্রগতিশীল দৃষ্টিভঙ্গী তথা ভাবধাৰা। যিয়ে পৰৱর্তী সময়ছোৱাৰ পছোৱা আৰু ৰামধেনু যুগৰ সাহিত্য সৃষ্টিত ইন্ধন যোগায়। জয়ন্তী যুগৰ মূল বৈশিষ্ট্য হ'ল প্রগতিশীল ভাবধাৰা।

জয়ন্তী আলোচনীত প্রকাশিত ৰচনাৰাজিক ধাৰা হিচাপে প্রধানতঃ কবিতা, গল্প আৰু প্রবন্ধ, সাহিত্য সমালোচনা এনেদৰে বিচাৰ কৰিব পাৰি।

- **কবিতা ঃ** *জয়ন্তী*ৰ পাতত প্রকাশ পোৱা কবিতাবোৰত প্রথম পর্যায়ত দুটা ধাৰা দেখা যায়। প্রথম সংখ্যাত প্রকাশ হৈছিল অতুল চন্দ্র হাজৰিকাৰ 'গন্ধ মালতী' আৰু প্রসন্নলাল চৌধুৰীৰ 'নাঙল গীত'। 'গন্ধ মালতী' ৰোমাণ্টিক পৰম্পৰাৰ কবিতা আৰু 'নাঙলৰ গীত' বাস্তৱৰ তথা পীড়িত সমাজৰ ওচৰ চপা। প্রসন্নলাল চৌধুৰীয়ে 'নাঙল গীত'ত কৈছিল—

"দেশে দেশে একে কথা
ঘাম উলিয়াই যেয়ে ভাত খায়
সেয়ে প্রকাশিছে ব্যথা।
কৃষাণে ইবাৰ বিষাণ বজায়
নিচান উৰায়
ৰাজ্য চলায়
ভেদিছে মর্ম কথা
বাই কাল চিত্ত মথা।"

*জয়ন্তী*ৰ প্ৰথম সংখ্যাকেইটাত যিসকলৰ কবিতা প্ৰকাশ পাইছিল সেইসকলৰ অন্যতম হ'ল— মহেশ্বৰ নেওগ, অতুলচন্দ্ৰ হাজৰিকা, নীলমণি ফুকন, বীণা বৰুৱা, প্ৰসন্নলাল চৌধুৰী, শশীকান্ত গগৈ, নলিনীবালা দেৱী, ভৱপ্ৰসাদ ৰাজখোৱা, যতি নাৰায়ণ শৰ্মা, চৈয়দ আব্দুল মালিক, নাৰায়ণ বেজবৰুৱা, জীৱকান্ত বৰুৱা, মহেশ দেৱগোস্বামী, নৰেন্দ্ৰ নাথ শৰ্মা, তাৰাপ্ৰসাদ বৰুৱা, এম আকবৰ হুছেইন, সোণাৰাম চুতিয়া, উমেশ নেওগ, জমিৰ ৰাজেন্দ্ৰনাথ হাজৰিকা, মাখন দুৱৰা আদি। *জয়ন্তী*ৰ প্ৰথম সংখ্যাতে প্ৰসন্নলাল চৌধুৰীৰ 'নাঙলৰ গীত' প্ৰকাশ পালেও সেই ধাৰাৰ কবিতা ৰচিত হোৱা দেখা পোৱা নাযায় অন্ততঃ ষষ্ঠ বছৰলৈকে। এই সময়ছোৱাৰ কবিতাবোৰ আছিল ৰোমাণ্টিক প্ৰকৃতিৰ। যেনে— ৰীণা বৰুৱাৰ 'অনন্ত সুন্দৰ', শশীকান্ত গগৈৰ 'বিহুৰ সুৰ', চৈয়দ আব্দুল মালিকৰ 'শেষ উপহাৰ', আফতাব হুছেনৰ 'শেষ অনুৰোধ', বসন্ত কুমাৰ বৰুৱাৰ 'তুমি থাকা ইপাৰে আঁতৰি', কৃষ্ণ ভূঞাৰ 'প্ৰথম চাৱনিত প্ৰেম, ফুল শইকীয়াৰ 'স্মৃতি', নলিনীবালা দেৱীৰ 'নাটঘৰ', শশীকান্ত গগৈৰ 'ব্যৰ্থতা', হিতেশ্বৰ বৰবৰুৱাৰ 'ৰোগশয্যাত', হৰগোবিন্দ শৰ্মাৰ 'মন মোৰ কল্পনাৰে ভৰা', দুলালচন্দ্ৰ বৰপূজাৰীৰ 'সপোনত কাষলৈ আহিবা লাহৰী', হৰিনাথৰ 'সপোনত কাষলৈ নাহিবা লাহৰী', মহম্মদ ৰায়হান শাহৰ 'বিমোৰত', ইন্দিবৰ গগৈৰ 'পূজা' আদি বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। সপ্তম বছৰৰ পৰা যেন *জয়ন্তী*ৰ কবিতাই এটা স্পষ্ট নতুন সুৰ গ্ৰহণ কৰিছিল। এই বছৰৰ প্ৰথম সংখ্যাতে প্ৰকাশ পোৱা কেশৰ মহন্তৰ 'চোৰৰ কৈফিয়ৎ' কবিতাটোৱে অসমীয়া কাব্য-সাহিত্যত এক নতুন সুৰৰ আদৰণি জনায়—

"মই চোৰ
আজি হাৱাই মোক চুৰ কৰাইছে।
ইণ্ডিয়ান পেনেল ক'ডত মোৰ নাম চোৰ।
আৰ্থিক নাম মোৰ ভোকাতুৰ
.....
চুৰ কৰা মহাপাপ
.....
বয়সৰ অভিজ্ঞতাই
কথাষাৰ মিছা বুলি কয়
.....
আজিৰ দিনত
তুমি মই হোৱা হ'লে—
মোৰ বাটেৰেই গ'লাহেঁতেন
কোনে জানে
তুমিয়েই যে মোৰ

এই বিষয়ত
নেতা নহ'লাহেঁতেন।"

নতুন ৰূপৰ প্ৰগতিশীল *জয়ন্তী*ৰ প্ৰথম সংখ্যাত 'নচিকেতা' ছদ্মনামত কবিতা লিখা মাৰ্ক্সবাদী বুদ্ধিজীৱী লেখক ভবানন্দ দত্তৰ 'ৰাজপথ' কবিতাটিয়ে অসমীয়া কাব্য সাহিত্যৰ প্ৰগতিশীল দৃষ্টিভঙ্গীৰ ক্ষেত্ৰত এক মাইলৰ খুঁটি স্থাপন কৰে। কমলনাৰায়ণ দেৱ আৰু চক্ৰেশ্বৰ ভট্টাচাৰ্য্যৰ লগতে অসমীয়া সাহিত্যত প্ৰগতিশীল ভাবধাৰাক প্ৰৱাহিত কৰি সমসাময়িক সাহিত্যিক গোষ্ঠীক বাট প্ৰদৰ্শন কৰা ভবানন্দ দত্ত অন্যতম। তেওঁৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈ গণেশ গগৈ, ৰত্নকান্ত বৰকাকতি, দেৱকান্ত বৰুৱা আদি অনুকৰণ কৰি ৰোমাণ্টিক কবিতাৰ আখৰা চলোৱা ছাত্ৰ কবি অমূল্য বৰুৱাই প্ৰগতিশীল পথ লোৱাৰ কথা ভবানন্দ দত্তই নিজে সেই কথা উল্লেখ কৰিছে— "*জয়ন্তী*ৰ প্ৰথম সংখ্যাতেই প্ৰকাশিত 'নচিকেতা'ৰ ৰাজপথ কবিতাৰ অনুভূতিয়ে অমূল্য বৰুৱাৰ অন্তৰত উমাই থকা বিপ্লৱী অনুভূতিক সঙ্গ দান কৰিছিল আৰু সেই কবিতাৰ প্ৰতিধ্বনি হিচাপে উক্ত কবিতাটো (আন্ধাৰৰ হাহাকাৰ) এখন সুদীৰ্ঘ চিঠিৰে সৈতে সম্পাদকলৈ পঠাইছিল আৰু ই *জয়ন্তী*ৰ দ্বিতীয় সংখ্যাত প্ৰকাশিত হয়।" অমূল্য বৰুৱাই নিজে লিখিছিল— "মোৰ কবিতাৰ ধাৰাটো সম্পূৰ্ণ সলনি কৰি দিছোঁ। ৰিয়েলিজমৰ সংস্পৰ্শত আহি নিজ মানুহটোক বহুতখিনি সামাজিক দৃষ্টিভঙ্গীৰে চাবলৈ ধৰিছোঁ। এইগৰাকী কবিৰ 'বিপ্লৱী' কবিতাটি প্ৰকাশ পায় *জয়ন্তী*ৰ সপ্তম বছৰৰ দ্বিতীয় সংখ্যাত। এই একে সংখ্যাতে প্ৰকাশ পায় হেম বৰুৱাৰ 'গুৱাহাটী-১৯৪৪' দুয়োটা সপ্তম বছৰে তৃতীয় সংখ্যাত আকৌ হেম বৰুৱাৰ আন এটা বলিষ্ঠ কণ্ঠৰ কবিতা 'মই' প্ৰকাশ পায়।" 'বিপ্লৱী' কবিতাত অমূল্য বৰুৱাই দৃঢ় কণ্ঠেৰে ক'লে—

"আমি মানুহ
জাগতিক পঞ্চভূত জাত আমাৰ
দীপ্তিমান শৰীৰক লাগে
নতুন মুকলি নীলা আকাশত হোৱা অৰুনোদয়ৰ
আল্ট্ৰা ভায়'লেট ৰশ্মি
.....
আমি যুগ পৰিস্থিতিৰ প্ৰতীক
বস্তু আৰু আদৰ্শৰ
দ্বন্দ্বাত্মক গতি
সংগ্ৰামলিপ্ত বিপ্লৱী।"

হেম বৰুৱাই 'গুৱাহাটী-১৯৪৪'ত ছবি এইদৰে দাঙি ধৰিছে—

"১৯৪৪ উৰে তুফান বেগেৰে
সহচৰ

ব্লেক আউট, ব্লেক মার্কেট আৰু
বহুত আন্দোলন
.....
প্ৰগতি সাহিত্য
প্ৰগতি বিৰোধী কাহিনীৰ গণতান্ত্ৰিক আক্ৰোশ
আৰু
হিন্দু-মুছলমানৰ ঐক্যতান
.....
আজি দেশজুৰি কামনা বাসনা"

সপ্তম বছৰৰ চতুৰ্থ সংখ্যাত (১৯৪৬) প্ৰকাশ পালে অমূল্য বৰুৱাৰ অসমীয়া সাহিত্যত খলকনি লগোৱা কবিতা 'বেশ্যা'। "তুমি যে ধনিক সম্প্ৰদায়ৰ বিৰুদ্ধে বনুৱা শ্ৰেণীৰ সংগ্ৰামৰ এটা সঙ্কটপূৰ্ণ ষ্ট্ৰেটেজিক পইণ্ট" বুলি বলিষ্ঠ ভাষাৰে অমূল্য বৰুৱাৰ এই ৰচনাৰে অসমীয়া কবিতাত নতুন চেতনাৰ সঞ্চাৰ কৰিলে।সপ্তম বছৰৰ চতুৰ্থ সংখ্যাত প্ৰকাশ পায় অসমীয়া সাহিত্যৰ আন এটা উল্লেখযোগ্য কবিতা সীমা দত্তৰ 'প্ৰাৰ্থনা'। এই কবিতাতো এক নতুন চিন্তা-চৰ্চাৰ আভাস পোৱা যায়। অসম তথা অসমীয়াৰ প্ৰাণৰো প্ৰাণত কোটিকালৰৈ পৰা অনুৰণন তুলি অহা বিহুক বিষয়বস্তু ৰূপে লৈ লেখা কবিতা *জয়ন্তী* প্ৰকাশৰ আগৰ পৰাই অন্যান্য কাকতে পত্ৰই প্ৰকাশ পাইছিল। *জয়ন্তী*ৰ সপ্তম বছৰৰ ষষ্ঠ সংখ্যাত অমূল্য বৰুৱাই অন্য দৃষ্টিভঙ্গীৰে লেখিলে— 'আজি আমাৰ বিহু'। *জয়ন্তী* আলোচনী ১৯৩৮ চনৰ জানুৱাৰীৰ পৰা প্ৰকাশ পালেও প্ৰকৃতাৰ্থত 'জয়ন্তী যুগ' বুলি ইতিমধ্যে গ্ৰাহ্য হোৱা যুগটো সপ্তম বছৰতহে গঢ় লৈ উঠে বুলি ক'ব পাৰি। তাৰ আগলৈকে জয়ন্তীৰ পাততে প্ৰকাশিত গল্প-কবিতা-প্ৰবন্ধ আদিত 'জয়ন্তী যুগ'ৰ প্ৰগতিশীলতাৰ কঠীয়াহে পৰা হৈছিল। সপ্তম বছৰৰ দ্বিতীয় সংখ্যাত 'প্ৰগতিশীল সাহিত্যৰ ভূমিকা' শীৰ্ষক 'সত্যকাম' কমলনাৰায়ণ দেৱ লিখিত প্ৰবন্ধ এটা এই ক্ষেত্ৰত প্ৰণিধানযোগ্য— "সাহিত্য ক্ষেত্ৰত প্ৰগতিৰ নতুন আন্দোলনে আজি এটা নতুন চাঞ্চল্য সৃষ্টি কৰিছে। এতেকে দেখা গ'ল যে প্ৰগতিমূলক সাহিত্যই যি এটা ব্যাপক জীৱন দৰ্শন আৰু আদৰ্শ লৈ আগবাঢ়িছে আচলতে সি ভাবপ্ৰৱণ ডেকা দলৰ কোনো কল্পনাবিলাস নহয়। সাহিত্য ক্ষেত্ৰত সি এটা অসাধাৰণ দায়িত্বলৈহে আৱিৰ্ভাৱ হৈছে। সেই দায়িত্ব হৈছে সমাজ বিৱৰ্তনৰ ঐতিহাসিক পৰিপ্ৰেক্ষিতত সাহিত্যৰ পুনৰ আলোচনা আৰু তাৰ মূল্যায়ন।" সপ্তম বছৰৰে প্ৰথম সংখ্যাত প্ৰকাশিত জেউতি বৰুৱাৰ 'প্ৰগতিমূলক অসমীয়া কবিতা' শীৰ্ষক প্ৰবন্ধটো সেই যুগত অসমীয়া কবিতাৰ নতুন ধাৰাৰ বিষয়ে কিছু আলোচনা পাওঁ।

"আগৰ সাহিত্য আৰু এতিয়াৰ সাহিত্যৰ (Progressive Literature) পাৰ্থক্য এয়ে যে আগৰ সাহিত্য আছিল আদৰ্শৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত আৰু এতিয়াৰ সাহিত্য বাস্তৱৰ

ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত। আগৰ কবিয়ে কল্পনাৰ মাজেদিহে বাস্তৱলৈ আহিছিল আৰু এতিয়াৰ কবিয়ে 'বাস্তৱত' সোমাই লৈহে সময় পালে কল্পলোকলৈ উধাও হয়।"

এই প্ৰবন্ধতে প্ৰবন্ধকাৰে সকীয়াই দিছিল— "অসমীয়া ভাষাত প্ৰকৃত প্ৰগতি কবিতা হ'ব যদি আমাৰ কবিসকলে খেতিয়কৰ প্ৰাণৰ বাতৰি, অন্নহাৰা, বস্ত্ৰহাৰা, নিৰাশ্ৰয়সকলৰ অন্তৰৰ বেদনা আৰু বৰ্তমান অসমৰ অৰ্থনৈতিক আদি সমস্যাৰ কবিতা লিখে।"

এই প্ৰসঙ্গতে *জয়ন্তী* কাকতৰ প্ৰথম পৰ্যায়ত প্ৰকাশ পোৱা কেইবাগৰাকী প্ৰখ্যাত কবিৰ কবিতা উল্লেখ কৰিলে নতুন ধাৰাৰ লগত থকা পাৰ্থক্যখিনি স্পষ্টভাৱে ধৰা পৰে। নলিনীবালা দেৱীৰ 'নাটঘৰ' কবিতাটো প্ৰকাশ পাইছিল প্ৰথম বছৰৰ পঞ্চদশ সংখ্যাত। সেই সময়ৰে আন এগৰাকী কবি শশীকান্ত গগৈৰ 'ব্যৰ্থতা' কবিতাটি উল্লেখযোগ্য। একে সময়ছোৱাত *জয়ন্তীত* প্ৰসন্নলাল চৌধুৰীৰ অন্য এক ভিন্ন সুৰৰ কবিতা প্ৰকাশ পায়— 'ইনক্যুলাব জিন্দাবাদ'। প্ৰসন্নলাল চৌধুৰীৰ এই কবিতা প্ৰকাশ পাইছিল *জয়ন্তী*ৰ প্ৰথম বছৰ অষ্টাদশ সংখ্যাত— ১৯৩৮ চনত অমূল্য বৰুৱাৰ 'বেশ্যা', 'বিপ্লৱী'; হেম বৰুৱাৰ 'গুৱাহাটী-১৯৪৪' প্ৰকাশ পায় ১৯৪৫-৪৬ চনত। সেইফালৰ পৰা চাবলৈ গ'লে প্ৰায় এক দশকৰ নিৰলস চেষ্টা, প্ৰস্তুতি, আহ্বান-প্ৰত্যাহ্বানৰ ফলশ্ৰুতি হিচাপে *জয়ন্তী*য়ে কবিতাৰ যোগেদি অসমীয়া সাহিত্যত বাস্তৱধৰ্মী তথা প্ৰগতিশীল সাহিত্যৰ শুভাৰম্ভ ঘটাবলৈ সমৰ্থ হয়।

- **গল্প ঃ** *জয়ন্তীত* প্ৰকাশ পোৱা কবিতাবোৰত প্ৰগতিশীল ভাবধাৰাৰ যি ক্ৰমবিকাশ দেখা যায় বা প্ৰবন্ধবোৰত প্ৰগতিশীল সাহিত্যৰ সপক্ষে যি আহ্বান শুনা যায় তাৰ তুলনাত গল্পবোৰত প্ৰকাশ পোৱা প্ৰগতিশীলতাৰ সুৰ কিছু দুৰ্বল বুলিব পাৰি।

  প্ৰথম বছৰৰ প্ৰথম সংখ্যা *জয়ন্তীত* প্ৰকাশ পোৱা গল্পটো আছিল দীননাথ শৰ্মাৰ 'যুদ্ধৰ বিভীষিকা'। দ্বিতীয় সংখ্যাত প্ৰকাশ পাইছিল চিত্ৰভানু চৌধুৰীৰ 'বাস্তৱ অভিনয়'। *জয়ন্তীত* গল্প লেখা গল্পকাৰসকল আছিল— চৈয়দ আব্দুল মালিক, নগেন্দ্ৰনাৰায়ণ চৌধুৰী, ত্ৰৈলোক্য নাথ গোস্বামী, গোবিন্দ চন্দ্ৰ পৈৰা, ইন্দিবৰ গগৈ, কৃষ্ণ ভূঞা, অনিৰুদ্ধ কটকী, মাখন দুৱৰা, জগদীশ চন্দ্ৰ মেধি, শুক্লেশ্বৰ বৰা, নাৰায়ণ বেজবৰুৱা, দাক্ষেদৰ দত্ত, দৈৱচন্দ্ৰ তালুকদাৰ, কিশোৰী মোহন শৰ্মা, গণেশ চন্দ্ৰ ফুকন, নিৰ্মলেশ্বৰ শৰ্মা, মনুষ্যত্ব বৰুৱা, মোছলেহউদ্দিন আহমেদ, যদুনাথ শইকীয়া, ৰাধিকামোহন গোস্বামী, ৰাধিকামোহন ভাগৱতী ইত্যাদি।

  উল্লেখযোগ্য যে, *জয়ন্তী* কাকতত কেইবাগৰাকী মহিলা গল্পকাৰৰ ৰচনা প্ৰকাশ পাইছিল। প্ৰথম বছৰত ষষ্ঠ সংখ্যাত প্ৰকাশ পাছিল লতিকা শইকীয়াৰ 'যৌৱনৰ অভিমান', নৱম সংখ্যাত প্ৰকাশ পাইছিল প্ৰতিমা দেৱীৰ 'অচিন বন্ধু'। সেই সময়ৰ অন্যান্য গল্প লেখিকাসকল আছিল— লাৱণ্যপ্ৰভা দেৱী, ৰাসেশ্বৰী খাটনিয়াৰ, লীলা দেৱী, পুতুল ভূঞা, চন্দ্ৰপ্ৰভা দাস ইত্যাদি। শুচিব্ৰতা ৰায়চৌধুৰীৰ 'বা-মাৰলী' নামৰ উপন্যাসো *জয়ন্তীত* প্ৰকাশ পাইছিল।

জয়ন্তী আলোচনীত আৰম্ভণি কালৰে পৰা শেষ সময়লৈকে সৰ্বাধিক গল্প লেখা লেখকগৰাকী হ'ল— চৈয়দ আব্দুল মালিক। গল্প প্ৰতিযোগিতাত প্ৰথম পুৰস্কাৰ পোৱা 'যুক্তি আৰু যৌৱন', 'জীৱন আৰু জগত', 'অচিনাকিৰ অর্ঘ্য', 'ৰহস্য', 'সঙ্গী', 'ৰ'দৰ ছাঁত', 'তুলসী তলৰ তীর্থ', 'পৰিচয়' আদি মালিকৰ ভালেমান গল্প *জয়ন্তীত* প্ৰকাশ পায়। *জয়ন্তী*তে প্ৰকাশ পাইছিল কৃষ্ণ ভূঞাৰ গল্প 'মানুহ আৰু নিয়ম', 'লেডি ডাক্তৰ', পিছলৈ গল্প লিখিবলৈ 'ব্যথিতৰ বিননি', 'পৰিৱর্তন'; গোবিন্দ চন্দ্ৰ পৈৰাৰ 'মূক ব্যাথা'ৰ দৰে গল্পও প্ৰকাশ হৈছিল *জয়ন্তী*তে। সেই সময়ৰ অন্যতম গল্পকাৰ দীননাথ শর্মাই যুদ্ধৰ বিভীষিকাকে ধৰি 'নিয়তিৰ বিচাৰ', 'ধৰ্ৱৰা'; নগেন্দ্ৰনাৰায়ণ চৌধুৰীৰ 'নল খাগৰি'; ত্ৰৈলোক্য নাথ গোস্বামীৰ 'পূজাৰ আয়োজন' আদিও প্ৰকাশ পাইছিল *জয়ন্তী*ৰ পাততে। প্ৰফুল্ল দত্ত গোস্বামীৰ গল্পও প্ৰথমতে *জয়ন্তী*তে প্ৰকাশ পায়।

জয়ন্তী কাকতত শেষৰ ফালে সপ্তম বছৰত প্ৰকাশ পাইছিল বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচার্য্যৰ গল্প 'বাস্তৱৰ দুপিঠি'। সূচনা পর্বৰে বাস্তৱ ভিত্তিক সাহিত্য ৰচনাৰ যি আহ্বান *জয়ন্তী*ৰ পাতত শুনা গৈছিল তাৰ প্ৰতিফলন বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচার্য্যৰ এই গল্পত দেখা যায়— "মেচৰ চাকৰ? কলেজৰ ল'ৰাৰ লগত থাকে। কাহী-বাটি ধোৱে, বজাৰ কৰে, মাহেকৰ মূৰত এটা কম টকাৰ দর্মহা লয়।"

উল্লেখযোগ্য যে, *জয়ন্তী*ৰ পাতত গল্পকাৰ হিচাপে আত্মপ্ৰকাশ কৰা অধিকাংশ লেখকক পৰৱর্তী পর্যায়ত গল্প-সাহিত্যত বর্তী থকা পৰিলক্ষিত নহয়। ধাৰাবাহিকভাৱে নিৰৱচ্ছিন্নভাৱে নিজ গল্প প্ৰতিভাৰ যশস্যাক ব্যাপ্তি প্ৰদান কৰাসকলৰ ভিতৰত চৈয়দ আব্দুল মালিক, বীৰেন্দ্ৰ কুমাৰ ভট্টাচার্য্য আৰু কৃষ্ণ ভূঞা। প্ৰথম অৱস্থাত গল্প ৰচনা কৰি পৰৱর্তী সময়ত নীৰৱ ভূমিকা গ্ৰহণ কৰা সকলৰ ভিতৰত নগেন্দ্ৰনাৰায়ণ চৌধুৰী, দীননাথ শর্মা, ত্ৰৈলোক্য নাথ গোস্বামী, ইন্দিৰৰ গগৈ, গোবিন্দ চন্দ্ৰ পৈৰা অসমীয়া সাহিত্যত স্মৰণীয় হৈ আছে।

- **প্ৰবন্ধ আৰু সমালোচনা ঃ** চিন্তামূলক প্ৰবন্ধৰ ক্ষেত্ৰতো *জয়ন্তী*ৰ অৰিহণা উল্লেখনীয়। সম্পাদক কমলনাৰায়ণ দেৱে 'প্ৰগতিশীল সাহিত্যৰ ভূমিকা' শীর্ষক প্ৰবন্ধটোত প্ৰগতিশীল সাহিত্যাদর্শৰ এক ৰূপৰেখা দাঙি ধৰি মার্ক্সীয় দর্শন আৰু ফ্ৰয়েডীয় মনোবিজ্ঞানৰ আধাৰত আধুনিক জীৱন-জগতৰ জটিলতাত আলোকপাত কৰা সাহিত্যকে বাস্তৱবাদী সাহিত্য বুলি অভিহিত কৰিছিল। *জয়ন্তী*ৰ পাতত গুৰুগম্ভীৰ প্ৰবন্ধ লিখাসকলৰ ভিতৰত অন্যতম দুগৰাকী লেখক। বাণীকান্ত কাকতি আৰু ভবানন্দ দত্ত কাকতিয়ে *জয়ন্তী*ত প্ৰাচীন অসমৰ ধর্মৰ বিষয়ে বিজ্ঞানসন্মত আলোচনাৰ পাতনি মেলিছিল। আনহাতে, চল্লিশৰ দশকৰ শেহৰ পৰা *জয়ন্তী*ত একাধিক সাহিত্য সমাজ বিষয়ক চিন্তামূলক গধু�ৰ প্ৰবন্ধৰে ভবানন্দ দত্তই প্ৰগতিশীল চিন্তাধাৰাৰ বিকাশত অৰিহণা যোগায়। *জয়ন্তী*ৰ দশম আৰু একাদশ বছৰৰ বিভিন্ন সংখ্যাত প্ৰকাশ পোৱা দত্তৰ উৎকৃষ্ট ৰচনাৰাজি হ'ল 'অসমীয়াৰ দার্শনিকতা', 'অসমৰ জাতীয় সমস্যা', 'বৌদ্ধ মতবাদৰ

সামাজিক তাৎপর্য', 'ভাৰতীয় সংস্কৃতিত পাশ্চাত্যৰ প্ৰভাৱ', 'জীৱনৰ চৰম লক্ষ্য' আৰু 'ৰবীন্দ্ৰ প্ৰসঙ্গ'।

এনে ধৰণৰ প্ৰগতিশীল চিন্তাধাৰাৰ প্ৰবন্ধ-পাতিৰ লগে লগে অসমৰ থলুৱা সমাজ-সংস্কৃতি বিষয়ক প্ৰবন্ধ *জয়ন্তীত* নিয়মীয়াকৈ প্ৰকাশ পাইছিল। বাণীকান্ত কাকতি, পদ্মেশ্বৰ গগৈ, মহেশ্বৰ নেওগ, দেৱানন্দ ভৰালী, ত্ৰৈলোক্য নাথ গোস্বামী জিতেন্দ্ৰ নাথ দাস, উপেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ লেখাৰু, সৰ্বানন্দ ৰাজকুমাৰ প্ৰমুখ্যে ভালেকেইগৰাকী সাহিত্যিকৰ সাহিত্য-সংস্কৃতিমূলক প্ৰবন্ধ নিয়মীয়াকৈ *জয়ন্তীত* প্ৰকাশ হৈছিল। ভুবন চন্দ্ৰ সন্দিকৈ, নকুল চন্দ্ৰ ভূঞা, ৰাজমোহন নাথ আদি বুৰঞ্জী আৰু পূৰাতত্ত্ব চৰ্চা কৰা পণ্ডিতসকলৰ বুৰঞ্জী আৰু পুৰাতত্ত্ব বিষয়ৰ প্ৰবন্ধ-পাতিয়ে বুৰঞ্জী চৰ্চাৰ নতুন দিশ উন্মোচন কৰিছিল। তদুপৰি শিল্প উদ্যোগ সম্পৰ্কীয় প্ৰবন্ধবোৰৰ পৰা বুজা যায় যে প্ৰকৃতাৰ্থত এখন সমৃদ্ধশালী অসম আৰু সবল-সুস্থ অসমীয়া জাতি গঠনৰ বাবে কাকতখনে এক আন্তৰিক প্ৰচেষ্টা চলাইছিল। তাৰ লগতে প্ৰগতিশীল চিন্তাধাৰা বিকাশৰ বাবেও কাকতখনে সততে যত্ন কৰিছিল। *জয়ন্তীৰ* পাতত সূচনা হোৱা প্ৰগতিশীল সাহিত্যত সুস্পষ্ট বিকশিত ৰূপ আমি পৰৱৰ্তী কালত দেখিবলৈ পাওঁ। অসমীয়া সাহিত্যত আজি যি প্ৰগতিশীল সাহিত্য ৰচিত তথা চৰ্চিত হৈছে তাৰ বাবে *জয়ন্তী* কাকতে সূচনাকাৰীৰ মৰ্যাদা নিশ্চয় পাব।

অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন নং ৩ ঃ জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্যৰ বৈশিষ্ট্য তথা ধাৰা সম্পৰ্কে এটি আলোচনা যুগুত কৰক। (১৫০টা শব্দৰ ভিতৰত)

প্ৰশ্ন নং ৪ ঃ জয়ন্তী যুগৰ কাব্য সাহিত্য সম্পৰ্কে এটি প্ৰবন্ধ যুগুত কৰক। (১০০টা শব্দৰ ভিতৰত)

চিন্তা-চৰ্চা কৰক-৮.২

জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্যত প্ৰধানতঃ কি কি ধাৰাত ভাগ কৰিব পাৰি তাৰ শ্ৰেণী বিভাজন কৰি প্ৰতিটো ধাৰাৰ বৈশিষ্ট্যবোৰ উল্লেখ কৰক। ইয়াৰ বাবে আপুনি হোমেন বৰগোহাঞিৰ *অসমীয়া সাহিত্যৰ ষষ্ঠ খণ্ড* আৰু *অসমীয়া বাতৰিকাকত-আলোচনীৰ ডেৰশ বছৰীয়া ইতিহাস* গ্ৰন্থৰ সহায় ল'ব পাৰে।

৮.৬ জয়ন্তী যুগৰ প্ৰধান সাহিত্যিকসকল

- **ৰঘুনাথ চৌধাৰী ঃ** বিহগী তথা প্ৰকৃতি কবি হিচাপে খ্যাত ৰঘুনাথ চৌধাৰী অসমীয়া ৰোমাণ্টিক কাব্যাকাশৰ এক উজ্জ্বল নক্ষত্ৰ স্বৰূপ। জোনাকী যুগৰ পৰা মৃত্যুৰ আগমুহূর্তলৈকে অসমীয়া সাহিত্যৰ অণু-পৰমাণুৰ সৈতে চৌধাৰীৰ আছিল এক নিবিড়

সম্বন্ধ। ১৮৭৮ চনত হাজোৰ ওচৰৰ লাওপাৰা গাঁৱত ক্ষণজন্মা চৌধাৰীয়ে শিক্ষকতাৰে কর্ম জীৱনৰ পাতনি মেলিছিল। চৌধাৰীয়ে গুৱাহাটীৰ বালিকা প্রাথমিক বিদ্যালয় আৰু ৰোমান কেথলিক বালিকা বিদ্যালয়ত প্রধান শিক্ষক হিচাপে কার্যনির্বাহ কৰিছিল। শিক্ষকতা এৰি তেওঁ মাজতে কৃষি কর্মতো আত্মনিয়োগ কৰে। তেওঁ সাহিত্য সৃষ্টিৰে অসমীয়া সাহিত্য ভঁৰাললৈ অনবদ্য অৱদান আগবঢ়াই থৈ যায়। দেশৰ স্বাধীনতা আন্দোলনত যোগ দি তেওঁ পোন্ধৰ মাহ কাৰাবাস খাটিছিল। সাহিত্য জগতত ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ ভূমিকা সাংবাদিক আৰু কবি। *জোনাকী*ত সহকাৰী সম্পাদক হিচাপে আৰম্ভ হোৱা সাংবাদিক জীৱন *জয়ন্তী*ৰ মাজেৰে অগ্রসৰ হৈ সুৰভিত শেষ হয়। চৌধাৰী সম্পাদিত শিশু আলোচনী *মইনা*। তিনি কুৰি বছৰে কাব্যচর্চা কৰা কবিৰ স্বৰচিত কবিতাৰ পুথি *সাদৰী* (১৯১০), *দহিকতৰা* (১৯৩১), *কেতেকী* (১৯১৮), *কাৰবালা* (১৯২৩) আৰু *নৱমল্লিকা* (১৯৫৮)। *সাদৰী* আৰু *দহিকতৰা* পূর্ব প্রকাশিত কবিতাৰ সঙ্কলন। *কেতেকী* আৰু *কাৰবালা* কাব্য, *নৱমল্লিকা* কথা-কবিতাৰ পুথি। *পচতীয়া* তেওঁৰ একমাত্র গল্পৰ পুথি। ১৯৩৬ চনত তেজপুৰত অনুষ্ঠিত অসম সাহিত্য সভাৰ ষোড়শ অধিৱেশনত তেওঁ সভাপতিত্ব কৰিছিল। বিশ্ব শান্তি পৰিষদৰ অসম শাখাৰ আৰু সর্বভাৰতীয় শান্তি পৰিষদৰ কলিকতা অধিৱেশনৰ কৃষ্টি শাখাৰ তেওঁ সভাপতি আছিল। ১৯৬৭ চনত ৰঘুনাথ চৌধাৰীৰ মৃত্যু হয়।

- **চৈয়দ আব্দুল মালিক ঃ** অসমীয়া সাহিত্যৰ এক বৰেণ্য লিখক চৈয়দ আব্দুল মালিক (১৯১৯-২০০০)ৰ জন্ম হয় গোলাঘাট জিলাৰ নাহৰণি গাঁৱত। বহুমুখী প্রতিভাৰ গৰাকী মালিক একাধাৰে ঔপন্যাসিক, গল্পকাৰ, নাট্যকাৰ, কবি, ব্যঙ্গ লেখক, গৱেষক, গীতিকাৰ, শিশু সাহিত্যিক আৰু ৰাজনীতিক। তেওঁ বিয়াল্লিশখনতকৈও অধিক উপন্যাস ৰচনাৰে অসমীয়া উপন্যাস সাহিত্যলৈ অনবদ্য অৱদান আগবঢ়াই থৈ গৈছে। সেইবোৰৰ ভিতৰত *ৰথৰ চকৰি ঘূৰে, সূৰুযমুখীৰ স্বপ্ন, পহুমৰা হাবিৰ বাট, জেতুকা পাতৰ দৰে, ৰূপতীর্থৰ যাত্রী, ধন্য নৰ তনু ভাল, অঘৰী আত্মাৰ কাহিনী, ৰূপাবৰিৰ পলস* আদি প্রধান। *অঘৰী আত্মাৰ কাহিনী* উপন্যাসখনৰ বাবে তেওঁ ১৯৭২ চনত 'সাহিত্য অকাদেমি বঁটা' লাভ কৰে। *পৰশমণি* তেওঁৰ প্রথম প্রকাশিত চুটিগল্প সঙ্কলন। *এজনী নতুন ছোৱালী, ৰঙাগড়া, প্রাণাধিকা, মৰম মৰম লাগে* আদি চুটিগল্প সঙ্কলন প্রকাশ পায়। *মাজত মাথোঁ হিমালয়* তেওঁৰ দ্বাৰা ৰচিত ভ্রমণ কাহিনী। এই গ্রন্থখনৰ বাবে ১৯৬৫ চনত 'ছোভিয়েট দেশ নেহৰু বঁটা' লাভ কৰে। এইবোৰৰ উপৰি *অসমীয়া জিকিৰ আৰু জাৰি, আজান ফকীৰ আৰু সুৰীয়া জিকিৰ, চুফী আৰু চুফীবাদী* আদি তেওঁৰ গৱেষণামূলক গ্রন্থ। চৈয়দ আব্দুল মালিকৰ উপন্যাস, গল্প আদিৰ মাজেৰে অসমীয়া সমাজ-সংস্কৃতিৰ প্রতিফলন ঘটাৰ উপৰি মানৱতাবোধ উজ্জ্বল ৰূপত পৰিস্ফুট হৈছে। আনহাতে, গৱেষণামূলক ৰচনাৰাজিৰ মাজত চিন্তাশীলতা, অনুসন্ধিৎসু আদিৰ প্রকাশ দেখা যায়।

- **ত্রৈলোক্যনাথ গোস্বামী ঃ** ত্রৈলোক্যনাথ গোস্বামী অসমীয়া সাহিত্য জগত আৰু অসমৰ শিক্ষা জগতৰ এক উজ্জ্বল নক্ষত্র স্বৰূপ। ১৯০৬ চনত নলবাৰী সত্রত তেওঁৰ জন্ম হয়। তেওঁ নলবাৰী কলেজৰ প্রতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ আছিল। *আৱাহন* আলোচনীৰ যোগেদি তেওঁৰ গল্প প্রতিভাই বিকাশ লাভ কৰে। গোস্বামীয়ে *অৰুণা, মৰীচিকা, শিল্পীৰ জন্ম* আৰু *জীৱনৰ জীয়া জুই* নামৰ গল্প সঙ্কলনৰাজি উল্লেখযোগ্য। *সাহিত্য আলোচনা* তেওঁৰ সমালোচনামূলক গ্রন্থ। *আধুনিক গল্প সাহিত্য* তেওঁৰ আন এক গল্প সাহিত্যৰ পুথি। *নন্দনতত্ত্ব ঃ প্রাচ্য আৰু পাশ্চাত্য, সমুদ্র মন্থন* আদি তেওঁৰ উল্লেখযোগ্য সাহিত্য সমালোচনামূলক গ্রন্থ। এইজনা সাহিত্যিকে অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতিৰ পদ অলঙ্কৃত কৰাৰ উপৰি 'সাহিত্য অকাদেমি বঁটা' আৰু 'অসম প্রকাশন পৰিষদ বঁটা' লাভ কৰি অসমৰ সাহিত্য জগতলৈ বিশেষ খ্যাতি অর্জন কৰে। ১৯৮৮ চনত তেওঁৰ মৃত্যু হয়।
- **বাণীকান্ত কাকতি ঃ** বেজবৰুৱাৰ পিছত সমালোচক হিচাপে শ্রেষ্ঠতাৰ দাবী কৰিব পাৰে বাণীকান্ত কাকতিয়ে (১৮৯৪-১৯৫২)। দৰাচলতে ক'বলৈ গ'লে আধুনিক যুগৰ এৰেঁই এক অন্যতম শ্রেষ্ঠ সমালোচক। তেওঁৰ *পুৰণি অসমীয়া সাহিত্য* (১৯৪০), *সাহিত্য আৰু প্রেম* (১৯৪৮) গ্রন্থত সন্নিৱিষ্ট সমালোচনামূলক প্রবন্ধসমূহত কাকতিৰ পাণ্ডিত্য, মননশীলতা আৰু বিষয়বস্তুৰ গভীৰতাৰ প্রকাশ দেখা যায়। *বাণী প্রতিভা* আধুনিক অসমীয়া সাহিত্য সম্পর্কীয় এক প্রবন্ধ সঙ্কলন।
- **মহেশ্বৰ নেওগ ঃ** শিৱসাগৰৰ কমাৰফদীয়া গাঁৱত ১৯১৮ খ্রীঃত কবি-সাহিত্যিক মহেশ্বৰ নেওগৰ জন্ম।মহেশ্বৰ নেওগৰ কর্ম-জীৱন শিক্ষা-দান, সাহিত্য-চর্চা, সৃষ্টি, উদ্ধাৰ আৰু প্রসাৰণৰ সৈতে নিবিড়ভাৱে জড়িত আছিল। তেওঁ সমালোচক, গৱেষক, পুৰণি পুথিৰ সম্পাদক, সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী লেখক আৰু কবি ৰূপে ভাস্বৰ। সমালোচক হিচাপে আৱাহন আৰু কবি হিচাপে *জয়ন্তী*ৰ যোগেদি আত্মপ্রকাশ কৰে। *শ্রীশ্রীশঙ্কৰদেৱ* নেওগৰ অন্যতম প্রধান গ্রন্থ। নেওগৰ অনুসন্ধান আৰু আলোচনামূলক গ্রন্থৰ ভিতৰত *পুৰণি অসমীয়া সমাজ আৰু সংস্কৃতি, পৰিত্র অসম, সীমান্ত আৰু সংস্কৃতি* আদি বিশেষ ৰূপে উল্লেখযোগ্য। *অসমীয়া সাহিত্যৰ ৰূপৰেখা* তেওঁৰ অসমীয়া সাহিত্যৰ ইতিহাস। *দুর্গাবৰী ৰামায়ণ, প্রাচ্য-শাসনাৱলী, শ্রীহস্তমুক্তাৱলী* আদি তেওঁৰ সম্পাদিত গ্রন্থ। *জীৱনৰ দীঘ-বাণি* (১৯৮৮) নেওগৰ আত্মজীৱনীমূলক গ্রন্থ। এই গ্রন্থখন তেওঁৰ কর্মবহুল জীৱনৰ লগত সংশ্লিষ্ট শিক্ষা-সংস্কৃতি বিষয়ক নানা তথ্যৰ আধাৰ স্বৰূপ।
- **ৰঘুনাথ দেৱচৌধুৰী ঃ** বৰপেটা জিলাৰ অন্তর্গত পাটাছাৰকুছিৰ ৰঘুনাথ দেৱচৌধুৰী আছিল এগৰাকী শিক্ষক। আৱাহন যুগৰে পৰা সাহিত্য কর্মত মনোনিৱেশ কৰি থকা চৌধুৰীয়ে *প্রকৃতি-দর্পণ*, আৰু *মানৱ-সভ্যতা* এই দুখন মানৱ সভ্যতাৰ উন্মেষ সম্বন্ধীয় গ্রন্থৰ উপৰিও আৰু কেইবাখনো পুথি তেওঁ ৰচনা কৰে। চৌধুৰীৰ সাহিত্যিক জীৱনৰ বিশেষ কৃতি হ'ল— অনুবাদমূলক গ্রন্থ— *অসম বুৰঞ্জী* (এডৱার্ড গেইটৰ *History of Assam*ৰ অনুবাদ) আৰু আনখন *প্রাচীন কামৰূপৰ বুৰঞ্জী* (কনকলাল বৰুৱাৰ *Early History of Kamrup*।

- **আনন্দচন্দ্ৰ আগৰৱালা ঃ** 'ভাঙনি কোঁৱৰ', প্ৰত্নতত্ত্ববিদ আনন্দচন্দ্ৰ আগৰৱালাৰ জন্ম শোণিতপুৰ জিলাৰ কলংপুৰ মৌজাৰ বৰঙাবাৰীত ১৮৭৪ চনত। তেওঁ আৰক্ষী অধীক্ষক হিচাপে চৰকাৰী চাকৰিৰ পৰা অৱসৰ লয় ১৯২৯। আনন্দচন্দ্ৰ আগৰৱালা অঃ ভাঃ উঃ সাঃ সভাৰ এগৰাকী সক্ৰিয় সদস্য হোৱাৰ উপৰিও *জোনাকী*ৰো পৃষ্ঠপোষক আৰু লেখক আছিল। *কোমল পাঠ* আৰু *শিশু পাঠ* তেওঁৰ শিশু উপযোগী কবিতা পুথি। *জিলিঙনি* তেওঁৰ ৰোমাণ্টিক ভাৱাপন্ন কবিতা সঙ্কলন আৰু *পদুমণি* তেওঁৰ কবিতা সংগ্ৰহ। 'জীৱন-সঙ্গীত', 'চহা আৰু পণ্ডিত', 'সুখৰ ঠাই', 'যোগী' আদি তেওঁৰ অনুবাদ কবিতা।
- **নীলমণি ফুকন ঃ** সাংবাদিক-সাহিত্যিক, সুবক্তা নীলমণি ফুকন কবি হিচাপে অতি জনপ্ৰিয়। *দৈনিক বাতৰি, ন জোন, সাদিনীয়া বাতৰি* কাকত সম্পাদনা কৰি অসমৰ সাংবাদিক-সাহিত্যৰ প্ৰসাৰণত অৰিহণা আগবঢ়াইছে। তেওঁৰ সাহিত্য প্ৰতিভাৰ এক উজ্জ্বলতম দিশ হৈছে কাব্য-সাহিত্য। 'জ্যোতিকণা', (১৯৩৮), 'মানসী' (১৯৪৩), 'গুটিমালী' (১৯৫০), 'জিঞ্জিৰি' (১৯৫১), 'অমিত্ৰা' (১৯৫২), 'সন্ধানী' (১৯৭১), 'আহুতি' (১৯৬১), 'শতধাৰা' (১৯৬২) আৰু 'মানস প্ৰতিমা' (১৯৭১) আদি কবিতা সম্ভাৰে তেওঁক কবি ৰূপে প্ৰতিষ্ঠিত কৰিছে। তেওঁৰ গদ্য ৰচনা চাৰিখন— *সাহিত্য-কলা* (১৯৪০), *জয়াতীৰ্থ* (১৯৪১), *চিন্তামণি* (১৯৪২) আৰু *মহাপুৰুষীয়া ধৰ্ম* (১৯৫২)। জাগতিক বৈচিত্ৰ্য আৰু সৌন্দৰ্যৰাশিৰ মাজত নিভৃত ৰহস্য ভেদ কৰাৰ যি চিৰশাশ্বত আকাংক্ষা, সিয়েই কবি ফুকনৰ কাব্য সৃষ্টিৰ অন্যতম প্ৰেৰণা। বাগ্মীবৰ ফুকনৰ বক্তৃতাৰ নিচিনা তেওঁৰ ৰচনাৰ গদ্যৰীতিও অলঙ্কাৰযুক্ত, ঝঞ্চাৰপূৰ্ণ, শক্তিশালী আৰু আৱেগিক।
- **ড° দীননাথ শৰ্মা ঃ** বজালী অঞ্চলৰ বামুণকুছিত জন্মগ্ৰহণ কৰা ড° দীননাথ শৰ্মা আমাৰ সাংবাদিকতাৰ ইতিহাসৰ এগৰাকী অগ্ৰগণ্য ব্যক্তি। খ্যাতিমান গল্পকাৰ নগেন্দ্ৰ নাৰায়ণ চৌধুৰীৰ পৃষ্ঠপোষকতাত ১৯২৯ খ্ৰীঃত কলিকতাৰ পৰা ওলোৱা মাহেকীয়া আলোচনী *আৰাহনৰ* সম্পাদকৰ দায়িত্ব বহন কৰিছিল শৰ্মাই। এই আলোচনীখনে আমাৰ সাহিত্যৰ ইতিহাসত উচ্চভাগ গৰিষ্ঠ এটা যুগৰ সৃষ্টি কৰি গৈছে। শৰ্মাৰ বিশেষ কোনো গ্ৰন্থ পোৱা নাযায় যদিও নিপুণ সাংবাদিক ৰূপে তেওঁৰ নাম স্মৰণীয়। *পাৰিজাত* তেওঁৰ সম্পাদিত শিশু আলোচনী।
- **অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকা ঃ** অতুল চন্দ্ৰ হাজৰিকা অসমীয়া সাহিত্যৰ অক্লান্ত আৰু নিষ্ঠাৱান লেখক। কবি আৰু নাট্যকাৰ ৰূপে তেওঁ সৰ্বজনবিদিত। তাৰ উপৰিও তেওঁ সাংবাদিক, শিশু সাহিত্যিক, অসমৰ মঞ্চ জগতৰ ইতিহাস প্ৰণেতা আৰু গ্ৰন্থ সম্পাদক। *দীপালী, মুকুতামালা, মণিমালা, পাঞ্চজন্য, তপোবন, মাণিকি মাধুৰী, ৰুণুক-জুনুক* আদি তেওঁৰ উল্লেখযোগ্য কবিতা পুথি। *দাতাকৰ্ণ, নৰকাসুৰ, বেউলা, নন্দদুলাল, চম্পাৱতী, কুৰুক্ষেত্ৰ, শ্ৰীৰামচন্দ্ৰ, সীতা, দময়ন্তী, ৰুক্মিণী হৰণ, সতী* আদি পৌৰাণিক নাটক। *কনৌজ কুঁৱৰী, ছত্ৰপতি শিৱাজী, টিকেন্দ্ৰজিৎ, বীৰাঙ্গনা, পাণিপথ, আহুতি* তেওঁৰ

ৰচিত বুৰঞ্জীমূলক নাট। কালিদাসৰ *অভিজ্ঞান-শকুন্তলম*ৰ তেওঁ অসমীয়া অনুবাদ কৰিছে *শকুন্তলা* আৰু শ্বেক্সপীয়েৰৰ *Merchant of Venice* আৰু *King Lear*ৰ অনুবাদ কৰিছে *বণিজ কোঁৱৰ* আৰু *অশ্রুতীর্থ* নাম দি। *মার্জিয়ানা, মানস প্রতিমা, ৰংমহল, কল্যাণী* আদি বিবিধ বিষয়ৰ নাটক। *কথা-দশম, কথা-কীর্ত্তন, জাতকৰ সাধু* আদি শিশু উপযোগী সাহিত্য। *মঞ্চলেখা* তেওঁৰ সাহিত্যিক জীৱনৰ শ্রেষ্ঠ কৃতি। এই গ্রন্থ হাজৰিকাৰ বহু পৰিশ্রম, অনুসন্ধান আৰু নাট্যজগতৰ প্রতি থকা একান্ত অনুৰাগৰ ফলশ্রুতি। বেজবৰুৱাৰ গ্রন্থাৱলীকে ধৰি তেওঁ কেইবাখনো মহৎ গ্রন্থ সম্পাদনা কৰি থৈ গৈছে। ১৯৬৯ চনত তেওঁ 'সাহিত্য অকাদেমি বঁটা' লাভ কৰে। আজীৱন সাহিত্য সেৱাৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে তেওঁক 'পদ্মশ্রী' (১৯৭১) উপাধি বিভূষিত কৰে। অসম সাহিত্য সভাই 'সাহিত্যাচার্য্য' (১৯৮২) উপাধি প্রদান কৰে।

- **প্রসন্নলাল চৌধুৰী ঃ** অসমীয়া সাহিত্যত প্রসন্নলাল চৌধুৰী আছিল একাধাৰে কবি, নাট্যকাৰ, অভিনেতা, শৰীৰ চর্চাকাৰী আৰু সুদক্ষ চিকাৰী। *অগ্নিমন্ত্র* (১৯৫০) *চানেকি* (১৯৬৫) আৰু *কণ্টক উপহাৰ*—এই তিনিখন তেওঁৰ প্রকাশিত কবিতা সংগ্রহ। বিদ্রোহী সুৰৰ প্রাধান্যই তেওঁৰ কবিতাসমূহ অধিক শক্তিশালী কৰি তুলিছে। সেয়ে তেওঁ 'বিদ্রোহী কবি'নামেৰে পৰিচিত। স্বদেশ প্রেমৰ উদ্দাম প্রকাশ,নতুনক প্রতিষ্ঠা কৰাৰ দুর্বাৰ আকাংক্ষা তেওঁৰ কাব্যত এনেদৰে প্রতিফলিত হৈছে, সেইদৰে সত্য আৰু মানৱতাৰে পৰিপূর্ণ সমাজ গঢ়াৰ সপোনেও তিৰ্বিৰাই উঠিছে। তেওঁৰ কাব্যৰ ভাষা বলিষ্ঠ, উপযুক্ত শব্দচয়ন আৰু ছন্দৰ সাৱলীল গতিৰে কবিতাসমূহ বীৰত্ব-ব্যঞ্জক। *নীলাম্বৰ* (১৯৩৩) আৰু *অপেশ্বৰী* (১৯৫১) তেওঁৰ ৰচিত নাটক। *চিকাৰ-নিকাৰ* আৰু *স্মৃতিৰ সঁফুৰা* (১৯৯৭) তেওঁৰ ৰচিত শিশু সাহিত্য। তেওঁ মাধৰ কন্দলীৰ *ৰামায়ণ* (১৯৪১) সম্পাদনা কৰি প্রকাশ কৰে।
- **নগেন্দ্রনাৰায়ণ চৌধুৰী ঃ** *আৱাহন* আলোচনীৰ প্রতিষ্ঠাপক নগেন্দ্রনাৰায়ণ চৌধুৰী এগৰাকী প্রথিতযশা গল্পকাৰ। তেওঁৰ প্রকাশিত *নগেন্দ্রনাৰায়ণ চৌধুৰীৰ গল্প* (১৯৬৩)ত দহটা গল্প প্রকাশ পাইছে। সমাজ সংস্কাৰৰ প্রবৃত্তি থাকিলেও সমস্যা সমাধানৰ প্রয়াস দেখা নাযায়। বিষয়বস্তু প্রকাশৰ কৌশল আৰু গঠনৰীতিৰ ফালৰ পৰা স্থান বিশেষে এটি দুর্বলতা থাকিলেও নগেন্দ্রনাৰায়ণ চৌধুৰীয়ে আৱাহন যুগত বিশেষ স্থান লাভ কৰিছিল। ১৯৩১ খ্রীঃত শিৱসাগৰত অনুষ্ঠিত অসম সাহিত্য সভাৰ সভাপতিৰ আসনত তেওঁ অধিষ্ঠিত হৈছিল।
- **বেণুধৰ শর্মা ঃ** অসমৰ ঐতিহাসিক তথ্যৰ অনুসন্ধান, আৱিষ্কাৰ আৰু তাৰ প্রকাশকার্যত সূর্য্য কুমাৰ ভূঞাৰ নিচিনা বেণুধৰ শর্মাৰ আছিল জীৱনজোৰা সাধনা। ইতিহাসৰ নীৰস তথ্যক সাহিত্যৰ মাজেদি প্রকাশ কৰাতেই নহয়, শিশু সাহিত্য আৰু জীৱনী সাহিত্যৰ লেখক হিচাপেও শর্মাৰ নাম উল্লেখনীয়। *ৰবিনচন ক্রুচ'* (১৯১৮) আৰু *ৰাংপতা* (১৯৪৩) তেওঁৰ এই দুখন পুথি শিশু সাহিত্যৰ অন্তর্গত। *জৱাহৰলাল জীৱনী* (১৯৩৫), *আব্দুল গফুৰ খানৰ জীৱন* (১৯৪৩) *গঙ্গাগোবিন্দ ফুকন* (১৯৫১), *মণিৰাম দেৱান* (১৯৫১)

আৰু *গোবিন্দ বেজবৰুৱা* —এইবোৰ তেওঁৰ জীৱনীবিষয়ক ৰচনা। *দূৰবীণ* (১৯৫১), *কংগ্রেছৰ কাচিয়লি ৰ'দ* (১৯৫৯), *আর্য্যাৱলী* (১৯৬৭), *সাতাৱন ছাল* (১৯২৭) এইকেইখন গদ্য গ্রন্থ বুৰঞ্জীৰ বিষয়বস্তুৰ ওপৰত আধাৰিত। এইবোৰৰ উপৰিও *দক্ষিণ পাট সত্রৰ ইতিহাস* আৰু *হেমচন্দ্র গোস্বামীৰ ৰচনাৱলী* উল্লেখযোগ্য। ১৯৫৬ চনত বেণুধৰ শর্মাই অসম সাহিত্য সভাৰ ধুবুৰী অধিৱেশনত সভাপতিত্ব কৰিছিল। জীৱনী গ্রন্থকেইখনৰ ভিতৰত *মণিৰাম দেৱান* তেওঁৰ বিশেষ সৃষ্টি। তেওঁ *কংগ্রেছৰ কাচিয়লি ৰ'দ* গ্রন্থৰ বাবে ১৯৬০ চনৰ 'সাহিত্য অকাডেমী বঁটা' লাভ কৰে।

- **ৰাজমোহন নাথ ঃ** ৰাজমোহন নাথ পুৰণি সাহিত্য-সংস্কৃতি আৰু পুৰাতত্ত্বৰ এগৰাকী সাধক আৰু গৱেষক আছিল। অসমৰ ঐতিহ্য আৰু পুৰাতত্ত্ববিষয়ক বহুত তথ্য উদ্ধাৰ কৰি তেওঁ একাধিক পুথি লিখিছে। প্রসঙ্গিক বহুত নতুন কথা সংযোগ কৰি সুদীর্ঘ ভূমিকাৰ সৈতে শঙ্কৰদেৱৰ *কালীয় দমন নাট* সম্পাদনা কৰি উলিয়াই পুৰণি সাহিত্যৰ প্রতি থকা তেওঁৰ অনুৰাগ আৰু পাণ্ডিত্যৰ পৰিচয় দিছে। *গৌৰৱময় অসম* (১৯৪৯) আৰু *Background of Assamese Culture*(১৯৪৮) নামৰ গ্রন্থ দুখন নাথৰ অনুসন্ধান কার্যবিশেষৰ ফলশ্রুতি। নলবাৰীৰ প্রাচীন আৰু প্রসিদ্ধ সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান কামৰূপ সংস্কৃত সঞ্জীৱনী সভাই নাথক ১৯৪৫ চনত 'তত্ত্বভূষণ' উপাধি প্রদান কৰে।
- **সদানন্দ দাস ঃ** ৰৱপেটাত জন্মগ্রহণ কৰা সদানন্দ দাসে *আৰাহন* আলোচনীৰ পাততে গল্পকাৰ ৰূপে সাহিত্য জগতত দেখা দিছিল তেওঁ কবিতা আৰু উপন্যাসো ৰচনা কৰিছে। *ইলা* তেওঁৰ প্রকাশিত কবিতা পুথি। তেওঁ বহুত গল্প আৰু আন আন গদ্য ৰচনা বিভিন্ন আলোচনীৰ পাতত প্রকাশ লাভ কৰিছে।
- **বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা ঃ** অসমীয়া সাহিত্যৰ এগৰাকী প্রসিদ্ধ কথাশিল্পী হ'ল বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱা। *আৰাহন* আলোচনীৰ যোগেদি বিংশ শতিকাৰ চতুর্থ দশকতে বৰুৱা গল্পশিল্পী ৰূপে খ্যাতি লাভ কৰে। বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাই সৃষ্টিধর্মী ৰচনাসমূহ সৃষ্টি কৰিছে— 'বীণা বৰুৱা' আৰু 'ৰাস্না বৰুৱা' ছদ্মনামত *পট পৰিৱর্তন* আৰু *আঘোণী ৰাই* তেওঁৰ দুখন গল্পপুথি। গল্প ৰচনাৰ মাজেদি চতুর্থ দশকতে খ্যাতিমান হোৱা বিৰিঞ্চি কুমাৰ বৰুৱাই আধুনিক যুগৰ শ্রেষ্ঠ ঔপন্যাসিক ৰূপে কলামোদীৰ সমাদৃত হয়। পঞ্চম দশকত ৰচিত মাত্র দুখন উপন্যাসৰ যোগেদি। এখন *জীৱনৰ ৰাটত* (১৯৪৫) 'বীণা বৰুৱা' ছদ্মনামত ৰচিত আৰু আনখন *সেউজী পাতৰ কাহিনী* (১৯৫৮) 'ৰাস্না বৰুৱা' ছদ্মনামত ৰচিত। সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ আলোচনা, ভাষা-তত্ত্বৰ বিচাৰ, লোক-সংস্কৃতিৰ অধ্যয়ন আদিৰ দিশতো তেওঁ প্রভুত অৰিহণা আগবঢ়াই থৈ গৈছে। তেওঁৰ *কাব্য আৰু অভিব্যঞ্জনা* অসমীয়া সাহিত্যৰ নন্দন তাত্ত্বিক আলোচনাৰ দিশত প্রথম পর্যায়ৰ উল্লেখনীয় গ্রন্থ। ভাষা আৰু সংস্কৃতিৰ আলোচনা গ্রন্থ *অসমীয়া ভাষা আৰু সংস্কৃতি, অসমীয়া ভাষা*; লোক-সংস্কৃতিৰ আলোচনামূলক গ্রন্থ *অসমৰ লোক-সংস্কৃতি* পুৰণি সাহিত্যৰ আলোচনাত্মক পুথি, অসমীয়া কথা-সাহিত্য বৌদ্ধ ধর্ম আৰু সাহিত্য সম্পাদিত গ্রন্থ *অঙ্কীয়া নাট, ৰামানন্দৰ*

গীত, *অৰুণোদইৰ ধলফাট* আৰু অন্যান্যৰ ভিতৰত *চুইজাৰলেণ্ডৰ ভ্ৰমণ* আৰু *দেশ-বিদেশৰ সাধু*। ইংৰাজীত লিখা তেওঁৰ গ্ৰন্থ হ'ল— *Cultural History of Assam*, *Assamese Literature* আৰু *Modern Assamese Literature* উল্লেখনীয়।

- **সোণাৰাম চৌধুৰী ঃ** সোণাৰাম চৌধুৰী আছিল অনুসন্ধিৎসু আৰু প্ৰত্নতাত্ত্বিক পণ্ডিত। ইতিহাস-প্ৰত্নতত্ত্বৰ অনুসন্ধান আৰু গৱেষণা কৰ্মত তেওঁ গোটেই জীৱন কটাইছে। *জোনাকীৰ* পৰা আৰম্ভ কৰি *আৱাহন* পৰ্যন্ত প্ৰায় গোটেইকেইখন আলোচনীতে তেওঁ বহুত প্ৰবন্ধ লিখিছে, তাৰ বহু সংখ্যক প্ৰবন্ধই প্ৰত্নতত্ত্ব সম্বন্ধীয় আৰু সাংস্কৃতিক দিশৰ ৰহস্য তত্ত্বমূলক। 'কানাই বৰশী বোৱা শিল আৰু ওচৰৰ ঠাই অনুসন্ধান', 'গুৱাহাটীৰ তামৰ ফলি প্ৰাগজ্যোতিষপুৰৰ যৎকিঞ্চিৎ', 'বৈদ্যদেৱৰ তাম্ৰৰ ফলি', 'অসমীয়া ভাষা আৰু বৰ্ণমালা' সম্বন্ধে যৎকিঞ্চিৎ অসমীয়া আৰু বঙলা ভাষা, এই ধৰণৰ বহুত গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়ৰ ওপৰত বহু সংখ্যক আলোচনা সোণাৰাম চৌধুৰীয়ে আগবঢ়াই গৈছে। উল্লেখনীয় যে কিছুমান ৰচনা তেওঁ *হেমদাস ৰথী* এই গুপ্ত নামত ৰচনা কৰিছে।
- **নকুল চন্দ্ৰ ভূঞা ঃ** নকুল চন্দ্ৰ ভূঞাৰ সাহিত্য প্ৰতিভা বহু বিস্তৃত। তেওঁ একাধাৰে বুৰঞ্জী লেখক, গল্পকাৰ, জীৱন বৃত্ত ৰচক, লোকগীতৰ সংগ্ৰাহক আৰু নাট্যকাৰ। *বাৰ ভূঞাৰ বুৰঞ্জী* (১৯১৬) তেওঁৰ ঐতিহাসিক তথ্য প্ৰকাশ ৰচনা আৰু *চোৰাংচোৰাৰ চ'ৰা* (১৯১৮), *জোনোৱালী* (১৯৩৩) আৰু *গল্পৰ শৰাই* (১৯৬২) গল্প সম্ভাৰ। *ৰাধাকান্ত সন্দিকৈ ডাঙৰীয়া* (১৯৬১) তেওঁৰ জীৱনীগ্ৰন্থ আৰু *ব'হাগী* (১৯২৩) বিহুগীত সংগ্ৰহ। নকুল চন্দ্ৰ ভূঞাৰ প্ৰকাশিত নাটবোৰ হ'ল— *জেৰেঙাৰ সতী* (১৯২৪), *বিদ্ৰোহী মৰাণ* (১৯৩৮), *নুমলী কুঁৱৰী* (১৯৬৩) আৰু *নলদময়ন্তী*। ১৯৬৬-৬৭ চনৰ অসম সাহিত্য সভাৰ তেওঁ সভাপতি আছিল।
- **ডিম্বেশ্বৰ নেওগ ঃ** আলোচনীৰ সম্পাদনা, অনুসন্ধান, গৱেষণা, সমালোচনা, ধৰ্মতত্ত্বৰ আলোচনা সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী ৰচনা আৰু কবিতাৰ সৃষ্টি এই সকলোবোৰতে তেওঁৰ কৃতিত্ব উল্লেখনীয়। এটা সময়ত তেওঁ *জন্মভূমি* আৰু *মিলন* সম্পাদনা কৰাৰ উপৰিও কেইবাবছৰো অসম সাহিত্য সভা পত্ৰিকাৰো সম্পাদনা কৰিছিল। অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী লেখক হিচাপে ডিম্বেশ্বৰ নেওগৰ নাম বিশেষভাৱে উল্লেখযোগ্য। সেইবোৰৰ ভিতৰত *আধুনিক অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী* (১৯৩৭), *অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জীত ভুমুকি*, *অসমীয়া সাহিত্যৰ সংক্ষিপ্ত বুৰঞ্জী* (১৯৫০), *অসমীয়া সাহিত্যৰ জেউতি* (১৯৫১) আৰু *অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰজী* (১৯৫৭) উল্লেখযোগ্য। নেওগৰ অসমৰ সভ্যতা-সংস্কৃতিৰ প্ৰাচীন দিশো নিৰীক্ষণ কৰিছে। তাৰ ফলশ্ৰুতিত সৃষ্টি *বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ আঁতিগুৰি*, *বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ ক্ৰমবিস্তাৰ* আৰু *প্ৰাক্-ঐতিহাসিক অসম*। লোক-সাহিত্যৰ সাধক নেওগ এগৰাকী কবি আছিল— *মালিকা* (১৯২১), *থূপিতৰা*, *মালিতা*, *ইন্দ্ৰধনু*, *মুকুতা*, *শ্বহীদে কাৰবালা*, *অসমা*, *বিচিত্ৰা* আৰু *থাপনা* এই কাব্য পুথিৰ মাজেৰে তেওঁৰ কাব্য প্ৰতিভাৰ নিদৰ্শন পোৱা যায়।

- **সত্যপ্রসাদ বৰুৱা ঃ** গ্রন্থ প্রকাশনৰ যোগেদি কর্ম-জীৱনৰ আৰম্ভ কৰি পাছলৈ তেওঁ আকাশবাণীৰ যুটীয়া সঞ্চালকৰ দায়িত্ব বহন কৰে। তেওঁ অসম চৰকাৰৰ তথ্য জনসংযোগ আৰু সাংস্কৃতিক বিভাগৰ সঞ্চালকৰ পদ লাভ কৰে। চাকৈচকোৱাৰ লেখক ৰূপে সত্যপ্রসাদ বৰুৱাৰ নাম অৱশ্যে আগতো উল্লেখ কৰা হৈছে। *চছমা* (১৯৫৭), *জ্যোতিৰেখা* (১৯৫৮), *আনাৰকলি* (১৯৫৭), *ৰাণাদিল, কল্পনাৰ মৃত্যু* আদি সামাজিক আৰু বুৰঞ্জীমূলক নাট ৰচনা কৰে। তেওঁৰ দুখন অনুবাদ গ্রন্থ— *বনহংসী* (১৯৬১), *ৰজা ইডিপাছ* (১৯৬৪), *বৰুৱাৰ নাটক আৰু অভিনয় প্রসাৰ* (১৯৬১) নাট্যকলা আৰু অভিনয় সম্বন্ধীয় অনুসন্ধানমূলক আৰু আলোচনাত্মক মূল্যবান গ্রন্থ।
- **চক্রেশ্বৰ ভট্টাচার্য্য ঃ** চক্রেশ্বৰ ভট্টাচার্য্য অসমীয়া সাহিত্যত প্রগতিবাদী আন্দোলনৰ অন্যতম বিকাশ সাধন কৰোঁতা। প্রগতিবাদী কবি হিচাপে তেওঁৰ খ্যাতি যথেষ্ট। ৰঘুনাথ চৌধাৰী সম্পাদিত *জয়ন্তীক* ১৯৪৩ চনত নতুন ৰূপত সম্পাদনা কৰি উলিয়াই কমলনাৰায়ণ দেৱ আৰু চক্রেশ্বৰ ভট্টাচার্য্যই ৰামধেনু যুগত তেওঁ গল্পকাৰ ৰূপেও পৰিগণিত হয়। চক্রেশ্বৰ ভট্টাচার্য্যই 'দেবানাংপ্রিয়' ছদ্মনামত 'মাথোন এখন নোট' কবিতাটো প্রগতিশীল *জয়ন্তীৰ* ষষ্ঠ খণ্ডত প্রকাশ পায়।
- **ভবানন্দ দত্ত ঃ** জয়ন্তী যুগৰ ত্রিমূর্তিৰ অন্যতম ভবানন্দ দত্ত আছিল অসমীয়া সাহিত্যিক মার্ক্সবাদী ভাবধাৰাৰে আকুণ্ঠ স্নান কৰোৱাই আধুনিক ৰূপলৈ উত্তৰণ ঘটাবলৈ বিচাৰে। 'বুদ্ধিজীৱী', 'লেখিকা', 'ৰাজপথ', 'পাউদাৰ', 'পূৰৱৈণ' আদি তেওঁৰ উল্লেখনীয় কবিতা। 'Philosophy and India', 'ৰবীন্দ্র প্রতিভা', 'দৃষ্টি আৰু দর্শন', 'অসমীয়া কবিতাৰ কাহিনী', 'অসমৰ জাতীয় সমস্যাৰ বিৱর্তন' আদি তেওঁৰ উল্লেখযোগ্য ৰচনা।
- **অমূল্য বৰুৱা ঃ** প্রাক্-স্বাধীনতা যুগৰ অব্যৱহিত পূর্বকালীন কবি অমূল্য বৰুৱা আধুনিক কাব্য প্রৱাহৰ এগৰাকী অন্যতম কবি। স্বল্পকালীন জীৱনটোৰ ভিতৰতে তেওঁ— 'বেশ্যা', 'কয়লা', 'কুকুৰ', 'বিপ্লৱী' আদি শ্রেষ্ঠ কবিতা ৰচনা কৰি কাব্যিক জগতত আধুনিকতাৰ বাট স্পষ্ট কৰি তোলাত সহায় কৰে। তেওঁৰ কবিতা পুথি *অচিন* ১৯৬৬ চনত মৰণোত্তৰভাৱে প্রকাশ পায়। অমূল্য বৰুৱাৰ দুখন উপন্যাসো পোৱা যায়— *এই পদুমণি* আৰু *উ খুন জঙা*।
- **হেম বৰুৱা ঃ** হেম বৰুৱা আছিল সুবক্তা আৰু কৃতি সাংসদ। তেওঁ *পছোৱা* আৰু *আসাম এক্সপ্রেছ* নামৰ দৈনিক ইংৰাজী কাকতৰ সম্পাদক আছিল। *আৰাহন, জয়ন্তী, ৰামধেনু* আদি কাকত-আলোচনীৰ জৰিয়তে তেওঁৰ সাহিত্য চর্চাই বিকাশ লাভ কৰে। তেওঁৰ *বালিচন্দা* (১৯৬২) আৰু *মনময়ূৰী* (১৯৬৭) প্রখ্যাত কাব্য সঙ্কলন। *আধুনিক সাহিত্য* (১৯৫০), *সাগৰ দেখিছা* (১৯৫৪), *সানমিহলি* (১৯৫৭), *ৰঙা কৰবীৰ ফুল* (১৯৫৮), *কিউপিড আৰু চাইকী* (১৯৫৭), *কন্নকী* (১৯৬০), *এই গাঁও এই গীত* (১৯৬২) আদি পুথিৰ ৰচক ৰূপে অসমীয়া গদ্য সাহিত্যত তেওঁৰ বিশিষ্ট স্থান অধিকাৰ কৰি আছে। তেওঁ *জনতা* (১৯৪৬) আৰু *পছোৱা* (১৯৪৮-৮৯) কাকত সম্পাদনা কৰি সাংবাদিকতাৰ ক্ষেত্রতো স্থান লাভ কৰিছে।

- **নৱকান্ত বৰুৱা ঃ** যুগজয়ী উপন্যাস, হৃদয় পৰশা গীতি-সাহিত্য, বহুমূলীয়া শিশু সাহিত্য, সাহিত্য-সংস্কৃতি বিষয়ৰ মননশীল প্ৰবন্ধ সম্ভাৰ, বিশ্বৰ বিভিন্ন ভাষাৰ মহৎ কবি-সাহিত্যিকৰ বাছকবনীয়া গ্ৰন্থৰ সাৱলীল অনুবাদ, সম্পাদিত গ্ৰন্থ-আলোচনী আদি কালজয়ী সৃষ্টিৰে অসমীয়া সাহিত্যলৈ অৱদান আগবঢ়াই থৈ যোৱা সাহিত্যিক গৰাকীয়ে হ'ল নৱকান্ত বৰুৱা। তেওঁৰ কাব্য প্ৰতিভাৰ সোণালী স্বাক্ষৰ হ'ল— *হে অৰণ্য হে মহানগৰ* (১৯৫২), *এটি দুটি এঘাৰটি তৰা* (১৯৫৭), *যতি আৰু কেইটামান স্কেচ* (১৯৬০), *ৰাৱণ* (১৯৬৩), *মনৰ খবৰ* (গীত, ১৯৬৩), *ৰত্নাকৰ* (কবিতা, ১৯৮৬), *সম্ৰাট* (১৯৬২), *মোৰ আৰু পৃথিৱী* (১৯৭৩) আদি কবিতা তথা কবিতা সঙ্কলন। *অপদাৰ্থ* (১৯৮১), *ককাদেউতাৰ হাড়* (১৯৮০), *কপিলীপৰীয়া সাধু* (১৯৫৩), *মানুহ আটাইবোৰ দ্বীপ* (১৯৭৩) আৰু *গৰমা কুঁৱৰী* (১৯৮০) আদি উপন্যাস ৰচনাৰে ঔপন্যাসিক হিচাপে খ্যাতি অৰ্জন কৰে। শিশু আৰু চেমনীয়াৰ উপযোগীকৈ লিখা *আখৰৰ জখলা* (১৯৫৮), *ভ-উকাৰে ভূ* (১৯৮৯), *কিশোৰ ৰামায়ণ* (১৯৮৮), *কিশোৰ উপনিষদ* (১৯৮৯), *মনত পৰাৰ শব্দ* (১৯৮৩), *শিয়ালি পালেগৈ ৰতনপুৰ* (১৯৫৫) অনন্য সৃষ্টি। উল্লেখযোগ্য যে তেওঁ *ককাদেউতাৰ হাড়* উপন্যাসৰ বাবে 'সাহিত্য অকাদেমি বঁটা' লাভ কৰে।
- **কেশৱ মহন্ত ঃ** ভৌতিকবাদত বিশ্বাসী আধুনিক কবি গোষ্ঠীৰ অন্তৰ্গত অন্যতম খ্যাতিমান কবি কেশৱ মহন্ত। তেওঁ *জয়ন্তী* আলোচনী যোগেদি কবি হিচাপে আত্মপ্ৰকাশ কৰে। ১৯৪৬ চনত প্ৰকাশ পায় তেওঁৰ প্ৰথম কবিতা সঙ্কলন *আমাৰ পৃথিৱী*। 'আঘোনৰ কুঁৱলী', 'মৰনৈৰ কাল', 'চিত্ৰলেখা', 'চৰাই হৈ পৰিমগৈ', 'প্ৰেক্ষাগৃহলৈ', 'এটা নতুন গান' আদি তেওঁৰ উল্লেখযোগ্য কবিতা। অসমীয়া লোক জীৱনৰ আদৰ্শ তেওঁৰ কবিতাৰ প্ৰধান অৱলম্বন। গীতিকাৰ ৰূপে কেশৱ মহন্তৰ পৰিচয় অধিক প্ৰশস্ত দেখা যায়। ইতিমধ্যে তেওঁৰ কেইবাখনো গীতি গুচ্ছই প্ৰকাশ লাভ কৰিছে। *ৰ'দ জিকিমিকি* (১৯৬০), *কুঁৱলী আঁতৰি যা* (১৯৬৪), *দিশ ধৱলী বৰণ* (১৯৭০) আদি তেওঁৰ গীতি কবিতাৰ সঙ্কলন। ইয়াত অসমীয়া গাঁৱলীয়া জীৱনৰ বাহ্যিক আৰু আভ্যন্তৰিণ চিত্ৰৰ সাঙ্গীতিক ৰূপায়ণ বিশেষ আকৰ্ষণীয়। *ওমৰা ঘৰ, মা আমি শদিয়ালৈ যামেই* তেওঁৰ ৰচিত শিশু উপযোগী পুথি।

অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন নং ৫ ঃ জয়ন্তী যুগৰ কাব্য সাহিত্যৰ সমৃদ্ধিত অৰিহণা যোগোৱা দুগৰাকী প্ৰগতিশীল দৃষ্টিভঙ্গী কবিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক। (১০০টা শব্দৰ ভিতৰত)

প্ৰশ্ন নং ৬ ঃ জয়ন্তী যুগৰ যিকোনো এগৰাকী গল্পকাৰৰ গল্প প্ৰতিভা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰক। (১০০টা শব্দৰ ভিতৰত)

প্ৰশ্ন নং ৭ ঃ জয়ন্তী যুগৰ প্ৰবন্ধ সাহিত্যত অৰিহণা আগবঢ়োৱা সাহিত্যিকসকলৰ ৰচনাৰ আলমত সমসাময়িক পৰিস্থিতি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰক। (১৫০টা শব্দৰ ভিতৰত)

৮.৭ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ

- ১৯৩৮ চনৰ পৰা ১৯৪৬ চনলৈ অসমীয়া সাহিত্যৰ এই সময়খিনিক জয়ন্তী যুগ বুলি অভিহিত কৰা হয়। সম্পাদক ৰঘুনাথ চৌধাৰী আৰু কমলনাৰায়ণ দেৱ আৰু চক্রেশ্বৰ ভট্টাচার্য্যৰ যুটীয়া সম্পাদনাত সম্পাদিত *জয়ন্তী* আলোচনীখনৰ নামেৰে অসমীয়া সাহিত্যৰ সেই সময়খিনিক নামকৰণ কৰা হৈছে। ভাষা-সাহিত্যৰ বিকাশত সংবাদ-পত্রৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে জানিব পাৰিলোঁ।
- অধ্যায়টিত জয়ন্তী যুগৰ ঐতিহাসিক প্রেক্ষাপট সম্পর্কে বিস্তৃতভাৱে আলোচনা দাঙি ধৰা হ'ল। সেই সময়ছোৱাৰ সমগ্র বিশ্বৰ লগতে অসমৰ সমাজ জীৱনত ঘটা কেতবোৰ ঘটনাৰাজিয়ে সমাজ জীৱনত সাধন কৰা পৰিৱর্তনৰ বিষয়েও বহলাই আলোচনা কৰা হৈছে।
- জয়ন্তী যুগৰ স্বকীয় বৈশিষ্ট্যমণ্ডিত সাহিত্য তথা সাহিত্যৰ ধাৰা সম্পর্কে আলোচনা কৰা হ'ল।
- জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্যিকসকলৰ চমু পৰিচয় তুলি ধৰা হ'ল। তেওঁলোকৰ সাহিত্য কৃতিৰো আভাস দিয়া হ'ল।
- *জয়ন্তী*আলোচনীখনৰ লক্ষ্য, উদ্দেশ্য আৰু মনৰ শৃঙ্খলাৰলগতে তাত থকা শিতানসমূহৰ বিষয়েও ধাৰণা লাভ কৰিলোঁ।

৮.৮ অধিক জানিবলৈ

অসমীয়া গ্রন্থ ঃ

১) অধিকাৰী, গগনচন্দ্র (সম্পা.) (১৯৮৬) ঃ *বীৰেন বৰকটকী, ব্যক্তিত্ব আৰু প্রতিভা*; গুৱাহাটী।

২) কটকী, চন্দ্র (১৯৮০) ঃ *সাহিত্য আৰু চেতনা*; গুৱাহাটী ঃ এল. বি. এছ.।

৩) কলিতা, মহেশ্বৰ (২০০২) ঃ *চল্লিশৰ দশকৰ অসমীয়া কবিতা ঃ এটি সমীক্ষা*; পাণবজাৰ, গুৱাহাটী ঃ জ্যোতি প্রকাশন।

৪) গোহাঁই, হীৰেন (১৯৯১) ঃ *সাহিত্য আৰু চেতনা*; গুৱাহাটী ঃ এল. বি. এছ.।

৫) চক্রৱর্তী, অৱনী (সম্পা.) (১৯৯০) ঃ *অমূল্য বৰুৱা ঃ জীৱন আৰু কবিতা*; সদৌ অসম কবি সম্মিলন।

৬) তালুকদাৰ, নন্দ (১৯৭৫) ঃ *সম্পাদ-পত্রৰ ৰ'দ কাঁচলিত অসমীয়া সাহিত্য*; গুৱাহাটী ঃ বৰুৱা এজেন্সি।

৭) দত্ত, ধীৰেন্দ্ৰ চন্দ্ৰ (১৯৯২) ঃ *অভিযান আৰু অন্যান্য কবিতা*; গোলাঘাট ঃ ভাৰতী বুক ষ্টল।

৮) দত্ত, ভবানন্দ (১৯৮৮) ঃ *অসমীয়া কবিতাৰ কাহিনী*; গুৱাহাটী ঃ এল. বি. এছ.।

৯) নেওগ, ডিম্বেশ্বৰ (১৯৬৪) ঃ *নতুন পোহৰত অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী*; গুৱাহাটী।

১০) নেওগ, মহেশ্বৰ (১৯৮৪) ঃ *অসমীয়া সাহিত্যৰ ৰূপৰেখা*; ডিব্ৰুগড় ঃ বাণী মন্দিৰ।

১১) নেওগ, মহেশ্বৰ (১৯৯৩) ঃ *বাণীকান্ত চয়নিকা*; নতুন দিল্লী ঃ সাহিত্য অকাডেমী।

১২) বৰ্মন, শিৱনাথ (সম্পা.) (১৯৯৭) ঃ *অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী*; দ্বিতীয় খণ্ড, গুৱাহাটী ঃ আবিলেক।

১৩) বৰগোহাঞি, হোমেন (সম্পা.) ঃ *অসমীয়া সাহিত্যৰ বুৰঞ্জী*; ষষ্ঠ খণ্ড, গুৱাহাটী ঃ আবিলেক।

১৪) বৰগোহাঞি, হোমেন (১৯৭৬) ঃ *অসমীয়া গল্প সঙ্কলন*; দ্বিতীয় খণ্ড, গুৱাহাটী ঃ অসম প্ৰকাশন পৰিষদ।

১৫) বৰগোহাঞি, হোমেন (১৯৮৭) ঃ *বিংশ শতাব্দীৰ অসমীয়া সাহিত্য*; যোৱহাট ঃ অসম সাহিত্য সভা।

১৬) বৰগোহাঞি, হোমেন আৰু মজুমদাৰ, পৰমানন্দ (সম্পা.) (২০১১) ঃ *জয়ন্তী*; গোলাঘাট ঃ ভাৰতী বুক ষ্টল।

১৭) বৰা, মহেন্দ্ৰ (সম্পা.) (১৯৮৭) ঃ *নতুন কবিতা*; ডিব্ৰুগড় ঃ বনলতা।

১৮) বৰা, মহেন্দ্ৰ (১৯৯০) ঃ *অসমীয়া কবিতাৰ ছন্দ*; গুৱাহাটী ঃ জ্যোতি প্ৰকাশন।

১৯) বৰুৱা, অণু (১৯৮৪) ঃ *হেম বৰুৱা ঃ মোৰ চিনাকি মানুহজন*; গুৱাহাটী ঃ মণি-মাণিক প্ৰকাশ।

২০) বৰুৱা, দিলীপ (১৯৯১) ঃ *কবিতাৰ ভৱিষ্যৎ ঃ পঞ্চদশকৰ সাহিত্য পৰম্পৰা*; গুৱাহাটী ঃ ষ্টুডেণ্টছ ষ্টোৰ্ছ।

২১) বৰুৱা, বীৰেশ্বৰ (১৯৮৭) ঃ *ৰামধেনু আৰু পৰৱৰ্তী কাল*; গুৱাহাটী ঃ বীণা লাইব্ৰেৰী।

২২) মহন্ত, প্ৰফুল্ল (১৯৯১)ঃ *অসমীয়া মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ ইতিহাস*; গুৱাহাটী ঃ পূৰ্বাঞ্চল প্ৰকাশ।

২৩) শইকীয়া, চন্দ্ৰপ্ৰসাদ (সম্পা.) (১৯৯৮) ঃ *অসমৰ বাতৰিকাকত, আলোচনীৰ ডেৰশ বছৰীয়া ইতিহাস*; অসমৰ বাতৰি কাকতৰ ডেৰশ বছৰীয়া জয়ন্তী উদ্‌যাপন সমিতি।

২৪) শৰ্মা, যতিনাৰায়ণ (১৯৬৪) ঃ *আধুনিক অসমীয়া কবিতা*; যোৱহাট ঃ ফ্ৰেণ্ডছ পাব্লিচার্ছ।

২৫) শৰ্মা, সত্যেন্দ্ৰনাথ (১৯৮৬) ঃ *অসমীয়া সাহিত্যৰ সমীক্ষাত্মক ইতিবৃত্ত*; গুৱাহাটী ঃ প্ৰতিমা দেৱী।

২৬) শৰ্মা, হৰিনাথ (২০১২) ঃ *অসমীয়া সাহিত্যৰ পূৰ্ণ ইতিহাস*; নলবাৰী ঃ অঞ্জনা দেৱী।

ইংৰাজী গ্ৰন্থ ঃ

1) Baruah, Birinchi Kumar (1978): *History of Assamese Literature*; New Delhi: Sahitya Akademi.

2) Baruah, Hem (1965): *Assamese Literature*; New Delhi: NBT.

3) Bhuyan, Surjya Kumar (1956): *Studies is the Literature of Assam*; Guwahati: Lawyers Book sStall.

4) Kakati, BaniKanta (1962): *Assamese: Its Formation and Development*; Guwahati: Lawyers Books Stall.

৮.৯ অগ্রগতিৰ খতিয়ান (কেৱল ৰূপৰেখা)

১নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ সংবাদ-পত্ৰ হৈছে সময়ৰ স্মাৰক। সংবাদ-পত্ৰৰ মাজেৰে আমি সময়ৰ প্ৰেক্ষাপট অনুধাৱন কৰিব পাৰোঁ। সমাজ অধ্যয়নৰ এক অন্যতম আহিলা হৈছে সংবাদ-পত্ৰ। *জয়ন্তী* আলোচনীখনৰ জন্মৰ এক তাৎপৰ্যপূৰ্ণ প্ৰেক্ষাপট আছে। ১৯৩৮ চনত *জয়ন্তী* প্ৰকাশৰ আগলৈ অসম, ভাৰত তথা বিশ্বৰ পৰিস্থিতি অভূতপূৰ্ব সলনি হৈছিল। বিশ্বৰ কি কি ঘটনা পৰিঘটনাই *জয়ন্তী* আলোচনী আৰু তাত প্ৰকাশিত সাহিত্যৰাজিৰ মাজত প্ৰতিফলিত হৈছে সেই বিষয়ে লিখিব লাগিব।

২নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ ১৯৩৮ চনত প্ৰকাশ পোৱা *জয়ন্তী* আলোচনীখনিত সমসাময়িক সমগ্ৰ বিশ্বৰ লগতে ভাৰত থকা অসমৰ সাহিত্য-সংস্কৃতি, ৰাজনীতি-অৰ্থনীতি, সামাজিক সমস্যাই সচেতনশীল লেখকসকলক প্ৰভাৱান্বিত কৰিছিল। যাৰ ফলশ্ৰুতিত পূৰ্বৰে পৰা প্ৰচলিত হৈ অহা ৰোমাণ্টিক ভাবাৱেগৰ পৰা মুক্ত হৈ বিষয়বস্তু, প্ৰকাশভঙ্গী আদি এক নতুন, জাতীয়তাবাদী তথা প্ৰগতিশীল দৃষ্টিভঙ্গী প্ৰকাশ ঘটিছে সেই সম্পৰ্কে লিখিব লাগিব।

৩নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ প্ৰতিটো যুগৰে সাহিত্যৰ এক স্বকীয়া সত্তা তথা বৈশিষ্ট্য থকা দেখা যায়। জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্যৰ প্ৰধান সুৰ তথা ভাব হৈছে এটা জাতীয়তাবাদী ভাবধাৰা আৰু আনটো সাম্যবাদী প্ৰগতিশীল দৃষ্টি। জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্যৰ প্ৰধান ধাৰা বুলিব লাগিলে আমি নাটক, গল্প আৰু প্ৰবন্ধ সমালোচনা সাহিত্যৰ কথাকে ক'ব লাগিব। উক্ত বৈশিষ্ট্য এই তিনিটা ধাৰাৰ সাহিত্যৰাজিত কেনেদৰে প্ৰতিফলিত হৈছে আলোচনা কৰিব লাগিব।

৪নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ অসমীয়া সাহিত্যলৈ *জয়ন্তী* আলোচনীৰ এক বিশেষ অৰিহণা হৈছে প্ৰগতিশীল ভাবধাৰা। উল্লেখনীয় যে *জয়ন্তী*ৰ প্ৰথম বৰ্ষৰ সংখ্যাবোৰত জোনাকী যুগৰ কাব্যৰ ৰোমাণ্টিক কোমল অনুভূতিৰ প্ৰভাৱ দেখা যায় যদিও সাহিত্যৰ অন্যান্য ধাৰাবোৰৰ ভিতৰত কবিতাৰ ক্ষেত্ৰখনত যথেষ্ট পৰিৱৰ্তন সাধিত হৈছে। কমলনাৰায়ণ দেৱৰ 'প্ৰগতিশীল কবিতাৰ টেক্‌নিক' শীৰ্ষক প্ৰবন্ধত তাৰ সুন্দৰ অভিব্যক্তি ঘটিছে। যুগটোৰ কাব্য-সাহিত্যত অৰিহণা যোগোৱা কবিসকলৰ কাব্য প্ৰতিভা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰিব লাগিব।

৫নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ জয়ন্তী যুগৰ সমৃদ্ধিত অৰিহণা যোগাৱা সাহিত্যিকসকলৰ ভিতৰত কবি ভবানন্দ দত্ত আৰু অমূল্য বৰুৱা অন্যতম। দুয়োগৰাকী কবিৰ কাব্য কৃতিৰ মাজেৰে তেওঁলোকৰ কাব্য প্ৰতিভা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰিব লাগিব।

৬নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ কাব্য-সাহিত্যৰ তুলনাত গল্প-সাহিত্যত প্ৰগতিশীল দৃষ্টিভঙ্গী কিছু দুৰ্বল। *জয়ন্তী*ৰ পাতত আত্মপ্ৰকাশ কৰা বহুসংখ্যক গল্প লিখকে পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ত গল্প লিখিবলৈ এৰি দিয়ে। এই ক্ষেত্ৰত এগৰাকী গল্পকাৰ হ'ল চৈয়দ আব্দুল মালিক। যিয়ে নিৰৱচ্ছিন্নভাৱে গল্প ৰচনা কৰিছিল। তেওঁৰ ৰচিত গল্পৰ মাজেৰে প্ৰতিফলিত বৈশিষ্ট্যৰাজিৰ আলোচনা কৰিব লাগিব।

৭নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ চিন্তাশীল গহীন প্ৰবন্ধ *জয়ন্তী*ৰ অন্যতম বিশেষত্ব। সেয়ে বিভিন্নজন সাহিত্যিক-সমালোচকৰ ৰচনাৰাজিৰ মাজেৰে প্ৰকাশ পোৱা সমসাময়িক সমাজৰ সামাজিক, ৰাজনৈতিক, অৰ্থনৈতিক আদি দিশৰ স্বৰূপ সম্পৰ্কে আলোচনা কৰিব লাগিব।

৮.১০ আৰ্হি প্ৰশ্ন

প্ৰশ্ন ১ ঃ চমুটোকা লিখক—

ক) জয়ন্তী
খ) ৰঘুনাথ চৌধাৰী
গ) চক্ৰেশ্বৰ ভট্টাচাৰ্য
ঘ) ভবানন্দ দত্ত

প্ৰশ্ন ২ ঃ "জয়ন্তী যুগ প্ৰধানতঃ প্ৰগতিশীল সাহিত্যৰ যুগ" —কথাষাৰ আলোচনা কৰক।

প্ৰশ্ন ৩ ঃ ১৯৩৮ চনৰ পৰা ১৯৪৬ চনলৈকে অসমীয়া সাহিত্যৰ আদৰ্শগত বৈশিষ্ট্যবোৰ আলোচনা কৰক।

প্ৰশ্ন ৪ ঃ জয়ন্তী যুগৰ কাব্য-সাহিত্য সম্পৰ্কে এটি নাতিদীৰ্ঘ প্ৰবন্ধ যুগত কৰক।

প্ৰশ্ন ৫ ঃ জয়ন্তী যুগৰ প্ৰবন্ধ সাহিত্য বিষয়ে এটি আলোচনা কৰক।

প্ৰশ্ন ৬ ঃ অসমীয়া সাহিত্যলৈ জয়ন্তী যুগৰ অৱদান সম্পৰ্কে এটি বিশ্লেষণ আগবঢ়াওক।

প্ৰশ্ন ৭ ঃ জয়ন্তী যুগৰ গল্প-সাহিত্য সম্পৰ্কে আলোচনা আগবঢ়াওক।

প্ৰশ্ন ৮ ঃ প্ৰগতিশীল জয়ন্তী যুগ সৃষ্টিত কমলনাৰায়ণ দেৱ আৰু চক্ৰেশ্বৰ ভট্টাচাৰ্য্যৰ ভূমিকা সম্পৰ্কে এটি বিশ্লেষণ আগবঢ়াওক।

প্ৰশ্ন ৯ ঃ জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্য সৃষ্টিৰ ঐতিহাসিক প্ৰেক্ষাপট সম্পৰ্কে আলোচনা কৰক।

প্ৰশ্ন ১০ ঃ জয়ন্তী যুগৰ সাহিত্যৰ বৈশিষ্ট্য আৰু ধাৰা সম্পৰ্কে এটি আলোচনা আগবঢ়াওক।

*** ***** ***